

Nicklas Nyman

Yhteisöllinen tapahtumatuotanto kulttuuriareena Glorialla

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kulttuurituottaja AMK

Kulttuurituotanto

Opinnäytetyö

19.5.2014

Tekijä(t) Otsikko	Nicklas Nyman Yhteisöllinen tapahtumatuotanto kulttuuriareena Glorialla
Sivumäärä Aika	33 sivua + 2 liitettä 19.5.2014
Tutkinto	Kulttuurituottaja (AMK)
Koulutusohjelma	Kulttuurituotannon koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	-
Ohjaaja(t)	Lehtori Laura-Maija Hero
<p>Opinnäytetyöni pyrkii kartoittamaan kulttuuriareena Glorian yhteisöllisen tapahtumatuotannon mallia. Nuorten ryhmien Glorialla toteuttamat tapahtumat järjestetään talon tuottajan johdolla ja nuoret osallistetaan kaikkiin tuotantoprosessin vaiheisiin. Tätä mallia ei ole toistaiseksi dokumentoitu kulttuuriareena Glorialla ja tämän tarpeen työni pyrkii täyttämään.</p> <p>Työni teoreettinen tausta on sosiokulttuurisessa innostamisessa sekä sosiaalisen median mahdollistamassa uusyhteisöllisyydessä. Tuottaja ottaa prosessissa innostajan roolin tukien nuorten ryhmää tapahtumansa tuotannossa sen kaikissa vaiheissa ideoinnista purkuun. Nuorten sosiaalisessa mediassa kommunikoivat yhteisöt ovat usein harraste-, taiteenlaji- tai ilmiökeskeisiä, ja tapahtumien sisällöt niistä kumpuavia. Gloria tarjoaa vakiintuneet puitteet joissa nuoret voivat järjestää tapahtumansa murehtimatta tiloista, esitystekniikasta tai henkilöstöstä.</p> <p>Opinnäytetyöni on tapaustutkimus, jonka aineisto on kerätty nuorille keväällä 2014 tehdyllä kyselyllä sekä tapahtumia järjestäneiden nuorten teemahaastatteluilta. Lisäksi yhteisöllisen tuotannon prosessia pyritään hahmottamaan blueprinting -menetelmällä käyttäen asiakaskontaktin sijaan itse tuotantoprosessia rajapintana jossa tuottaja ja nuoret kohtaavat.</p> <p>Tulosten perusteella nuoret ovat kokeneet tapahtumansa suhteellisen onnistuneiksi ja oman osuutensa tärkeäksi tapahtuman onnistumisen kannalta. Valtaosa haluaisi myös osallistua uuden tapahtuman tuottamiseen mikäli sellaista oltaisiin järjestämässä.</p> <p>Työssä kartoitettu yhteisöllisen tapahtumatuotannon prosessi nojaa vahvasti siihen että tuottaja pystyy sitoutumaan nuorten tuotantoon tarpeeksi pitkäjänteisesti. Koska tapahtumia järjestävät nuoret saattavat olla eri puolilta Suomea, tapahtumien tuotanto tapahtuu käytännössä kokonaan sosiaalisessa mediassa. Tuottaja osallistuu keskusteluun nuorten valitsemalla alustalla, joista yleisin on suljettu facebook-ryhmä. Toimintamallissa pyritään toistuvaan tapahtumaan, jossa jokaisella kerralla tuottaja osallistuu vähemmän ja nuoret ottavat enemmän vastuuta tapahtumastaan.</p> <p>Lopuksi voidaan todeta että yhteisöllisen tapahtumatuotannon malli edistää kulttuurista demokratiaa ja nuorten osallisuutta juuri sillä tavalla joka vastaa kulttuuriareena Glorian arvoja ja toimintaperiaatteita. Siksi on ensiarvoisen tärkeää että mallia tuetaan ja kehitetään myös jatkossa.</p>	
Avainsanat	Yhteisöllinen tapahtumatuotanto, sosiokulttuurinen innostaminen, uusyhteisöllisyys, nuorisotyö, sosiaalinen media

Author(s) Title	Nicklas Nyman Community sourced event production at Culture Arena Gloria
Number of Pages Date	33 pages + x appendices 19 May 2010
Degree	Cultural Manager (Bachelor's Degree)
Degree Programme	Degree Programme in Cultural Management
Specialisation option	-
Instructor(s)	Laura-Maija Hero, Lecturer
<p>In my thesis we examine the model of community sourced event production in Culture Arena Gloria. Groups of youth arrange events in Gloria with help from the house producer. The group participates in every step of the production process. This model has not been documented thus far, and this thesis aspires to fill that need.</p> <p>The theoretical background of this work lies in sociocultural empowerment and the new forms of community social media has enabled. The producer takes the role of an empowerer in the process, supporting the group of youth while the event is produced in all phases from the initial idea to debriefing. These loose communities of young people are usually centered around a hobby, artform or phenomenon, and the content of their events is sourced from these. Gloria offers an established environment where the youth groups don't need to worry about the space, equipment or staff.</p> <p>This thesis is a case study, and the data was gathered via a questionnaire and half-structured theme interviews. In addition we try to build a process blueprint for community sourced event production where instead of client interaction the production process itself is the interface where the youth and the producer meet.</p> <p>Based on the results the youth have deemed their events quite successful, and their own participation as quite important in that aspect. Most youth would also like to participate again if a similar event was to be made.</p> <p>The model of community sourced event production that this work examines is largely based on the long term commitment of the producer. Because the youth can be from different parts of the country, the production process happens mostly in social media. The producer takes part in the discussion in the youth's forum of choice, usually a closed facebook group. The model aims for a repeating event, where each time the producer participates less and the youth take more responsibility for their event.</p> <p>Finally we can state that the model for community sourced event production furthers cultural democracy and youth participation, and thus matches exactly the values of Gloria. Therefore it is important that this model be supported and developed further.</p>	
Keywords	Sociocultural empowerment, youth work, community sourced event production, social media

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Teoreettinen viitekehys	2
2.1	Sosiokulttuurinen innostaminen	2
2.2	Tuottajan rooli sosiokulttuurisessa innostamisessa	5
2.3	Yhteisöllisyyden uudet muodot	6
2.4	Yhteisöt ja sosiaalinen media	6
2.5	Yhteisöllinen tapahtumatuotanto	7
3	Kulttuuriareena Gloria	9
4	Tutkimusmenetelmät	11
4.1	Tutkimuskysymykset	12
4.2	Tiedonhankinnan menetit	13
4.2.1	Teemahaastattelu	14
4.2.2	Kysely	17
4.2.3	Tuotannollisen prosessin analyysi	18
5	Tuottajan rooli yhteisöllisessä tapahtumatuotannossa - tulokset	18
5.1	Kysely	18
5.2	Teemahaastattelut	22
5.2.1	Teema 1: Projektin käynnistäminen ja ryhmäytyt	23
5.2.2	Teema 2: Ryhmän sisäinen kommunikaatio	24
5.2.3	Teema 3: Glorian tarjoamat palvelut tapahtuman tuotannossa	25
5.2.4	Teema 4: Tuottajan rooli ja asema	26
5.2.5	Teema 5: Tapahtumien purku ja kehitysehdotuksia nuorilta	27
6	Pohdintaa	27
7	Lähteet	32

Liitteet

Liite 1. Teemahaastattelun kysymykset

Liite 2. Kysely

1 Johdanto

Kartoitan opinnäytetyössäni Kulttuuriareena Glorian yhteisöllisen tuotannon mallia, jossa talon tuottaja toimii fasilitaattorina ja toiminnan mahdollistajana nuorten työryhmän kanssa. Työn teoreettinen tausta löytyy sosiokulttuurisesta innostamisesta sekä sosiaalisen median mahdollistamista kevyistä yhteisörakenteista, joita avaan luvussa kaksi. Gloria on Helsingin Nuorisosiainkeskuksen tila ja se toimii kulttuurisen nuorisotyön kentällä, mutta työssäni en käsittele varsinaista nuorisotyötä, vaan keskityn tuotannollisen mallin sekä tuottajan roolin tutkimiseen.

Olen itse ollut mukana järjestämässä tapahtumia Glorilla vuodesta 2004 (asiakkaana) ja viimeiset 5-6 vuotta töissä Glorian tuotannon puolella, joten minulla on henkilökohtaista kokemusta sekä tuotannollisen tuen kohteena että tuen antajana.

Glorialle on kehittynyt toiminnan ohessa ns. yhteisöllisen tapahtumatuotannon malli, jossa Gloria tukee tapahtumaa järjestävää nuorten ryhmää tarjoamalla heille tilat, tekniikan sekä henkilökunnan ilman erillistä korvausta. Tällöin nuorten vastuulle jää ainoastaan ohjelmasisällön luominen sekä markkinoinnin toteuttaminen. Yleensä tällaiset yhteisölliset tapahtumat ovat jonkin harraste- taiteenlaji- tai ilmiökeskeisen yhteisön aktiivijäsenten toteuttamia, ja tapahtuman kohderyhmänä on yhteisö itse, vaikkakin tapahtumat ovat yleisesti ottaen kaikille avoimia.

Työssä käsitellään nuorten itsensä toteuttamia tapahtumatuotantoja, joissa Gloria on vain tilojen ja tekniikan tarjoajana ja tuottaja on mukana avustamassa nuoria tapahtuman tuotannossa. Työssä ei käsitellä Glorian tai muun tahon järjestämiä tapahtumia joissa nuoret ovat mukana vain vapaaehtoistyövoimana.

Aihe on ajankohtainen koska uudenaisten toimintamallien kehittäminen on ollut Nuorisosiainkeskuksen teemana vuodelle 2014. On ensisijaisen tärkeää että Glorian kohderyhmältä saadaan kerättyä ajantasaista tietoa siitä kuinka he haluaisivat tilaa ja sen palveluita käyttää. Yleisellä tasolla tiedostetaan että nuorten omaehtoinen toiminta on heille mieleistä ja sillä saadaan aikaan kvalitatiivisilla mittareilla onnistuneita tapahtumia, mutta taustalla piilevää sosiokulttuurista aspektia ei juurikaan ole mietitty.

Keräsin tietoa nuorilta sekä haastattelemalla että kyselytutkimuksella, riippuen minkälaisessa roolissa nuoret ovat tuotannoissaan olleet. Haastattelin ensikertalaisia nuoria sekä sellaisia jotka olivat osallistuneet jo useamman tapahtuman tuotantoon. Lisäksi kartoitin Glorian yhteisöllisen tuotannon mallia oman kokemukseni sekä työn tulosten pohjalta.

Tavoitteena on ensisijaisesti kartoittaa olemassa oleva tilanne ja toimintamallit, ja toisekseen mahdollisesti löytää kohderyhmältä ja kentältä kehitysehdotuksia talon toiminnan parantamiseen.

2 Teoreettinen viitekehys

Tarkastelen työssäni kulttuuriareena Glorialla tehtäviä yhteisöllisiä tapahtumatuotantoja sekä parhaita malleja ja toimintatapoja niiden toteuttamiseen. Keskityn lähinnä tapahtumaansa toteuttavan ryhmän kanssa kommunikoimiseen sekä Glorian ja Glorian tuottajan asemaan yhteisöllisessä tapahtumatuotannossa. Taustalla projekteissa vaikuttavat usein löyhärakenteiset sosiaalisen median mahdollistamat yhteisöllisyyden uudet muodot sekä toiminnan perustana esiintyvä sosiokulttuurinen innostaminen.

Lisäksi pyrin määrittämään tuottajan roolia yhteisöllisessä tapahtumatuotannossa innostamisen näkökulmasta ja kuinka se vaikuttaa tuottajan asemaan työryhmän osana.

2.1 Sosiokulttuurinen innostaminen

Termi sosiokulttuurinen innostaminen tarkoittaa sosiopedagogista toimintametodia jossa ”innostaja” (tässä: tuottaja) toimii tiiviissä yhteistyössä ryhmän tai yhteisön kanssa ikään kuin toiminnan katalyyttinä. Innostamisen kohteena ovat yksilöiden taiteelliset, intellektuellit, sosiaaliset, käytännölliset ja fyysiset taidot. Innostamisen tavoitteena on rohkaista ja voimauttaa yhteisön jäseniä ottamaan taitonsa ja osaamisensa käyttöön yhteisen hyvän toteuttamiseksi, sekä verkottaa heitä toisiinsa jolloin työskentely on tehokkaampaa. (European Network of Animation 2007)

Kurki (2000, 47) esittää sosiokulttuurisen innostamisen toimintana, jossa on kolme tahoja:

1. Innostaja, jonka tehtävä on luoda toiminnalle mahdollisuuksia
2. Itse toiminta, joka samalla pyrkii kehittämään yhteisöä ja sen toimintaa
3. Yhteisö, innostamisen kohde

Näiden kolmen toimijan lisäksi taustalla vaikuttaa myös innostajan toiminnan mahdollistava taho joka on neljäs osapuoli (Kurki 2000, 47). Tässä tapauksessa kyseinen taho on kulttuuriareena Gloria, jonka tuottajat toteuttavat tapahtumia nuorten kanssa.

Sosiokulttuurinen innostaminen nykymuodossaan on toisen maailmansodan jälkeen Ranskassa syntynyt käsite, joka pyrki elvyttämään demokraattisia arvoja natsimiehityksen jälkeen. Toiminta keskittyi lähinnä työväestön kouluttamiseen ja vapaa-aikaan *éducation populaire* -liikkeen myötä. Alun perin kyseessä on siis pedagoginen tiedostamisen, osallistumisen ja sosiaalisen luovuuden liike. (Kurki 2000, 11)

Innostamisen idea on todella monitahoinen, ja siinä on monia yhtymäkohtia verkossa esiintyvään uusyhteisöllisyyteen ja näiden yhteisöjen haluun tulla nähdyksi ja kuulluksi. Innostamisen muodot ja toimintamallit ovat aina muuttuneet yhteiskunnan tilanteen mukana, ja se pyrkii toimintana vastaamaan todelliseen tarpeeseen koska innostamisesta syntyvä toiminta on aina omaehtoista ja tekijälähtöistä. Teollistuvassa yhteiskunnassa työttömyys mutta vastaavasti myös vapaa-aika lisääntyy, joka antaa luovuudelle uusia mahdollisuuksia ja osaltaan auttaa kulttuurin kehittymisessä. Kaupungistuminen toisaalta klassisen näkemyksen mukaan lisää yksilön yksinäisyyttä ja juurettomuutta, mutta toisaalta se luo pohjan uusille yhteisöille ja urbaaneille kulttuurin muodoille. (Kurki 2000, 13)

Sosiokulttuurinen innostaminen toimii samalla myös kulttuurisen demokratian työkaluna, kun asiaa tarkastellaan osallisuuden kannalta. Yhteisöjen toteuttamat tapahtumat kertovat ihmisten halusta tulla kuulluksi ja nähdyksi, ja Kurjen (2000, 64) mukaan innostaminen auttaakin ihmisiä sekä osallistumaan kulttuuriseen elämään että etsimään ja kehittämään sille uusia muotoja.

Tässä yhteydessä on tärkeää erottaa kulttuurinen demokratisaatio sekä kulttuurinen demokratia. Kulttuurinen demokratisaatio pyrkii lähinnä kehittämään diskurssia kansan

ja taiteen välillä, ja tavoitteena siinä on saavutettavuus eli perinteisten (kirjallisuus, kuvataiteet yms.) kulttuurituotteiden tuominen ”tavallisen kansan” saataville. Kulttuurinen demokratia taas menee astetta syvemmälle ja tarkoittaa ihmisten osallisuutta oman kulttuurinsa kehittämiseen jonka katalyyttinä innostaja toimii. Tavoitteena toiminnassa on ihmisten osallistaminen kulttuurinsa tuottamiseen arkipäiväisellä tasolla, jolloin heillä on kiinteämpi asema yhteiskuntansa jäsenenä.

”Kulttuurisen demokratian periaate tarkoittaa sen hyväksymistä, että kulttuuri ei ole vain joidenkin harvojen etuoikeus tai jonkinlainen kaunotaiteisiin liittyvä elämän koristus, vaan kulttuuri on myös ja nimenomaan inhimillisen käyttäytymisen rakenne.” (Kurki 2000, 14)

Ranskalainen professori Jean-Claude Gillet jakaa Kurjen (2000, 78) mukaan innostamisen tehtävän kolmeen osaan:

1. Tekninen tuotantotehtävä (fonction de production)
2. Helpottaminen ja välittäjänä toimiminen (fonction de facilitation)
3. Valaistuminen (fonction d'elucidation)

Innostamisen tekninen tuotantotehtävä tarkoittaa sitä konkreettista projektia mitä ollaan kulloinkin tuottamassa. Glorian tapauksessa kyseessä on lähes poikkeuksetta tapahtuma, jota yhteisö on toteuttamassa. Toiminta näkyy ulospäin tavoitteellisena ja se tähtää tapahtuman toteutumiseen. Keskeisintä toimintaa tuotannossa on informaation vaihto tahojen kesken, kommunikaatio, selvitystyöt ja ilmaisullinen suhde. (Gillet 1995, Kurjen 2000, 78 mukaan)

Helpottaminen ja välittäjänä toimiminen on se osa-alue, jossa tuottajan rooli korostuu erityisesti. He ovat innostajina ”fasilitaattoreita, ryhmän elämän helpottajia, organisoijia, tavoitteiden ja metodien asiantuntijoita, kommunikaatorakenteen luojia ja keskustelun sekä reflektion tapojen koordinoijia” (Kurki 2000, 78). Helpottamisen tapoja ovat erityisesti toiminnan organisointi ja suunnittelu, eli se tukee suoraan teknistä tuotantotehtävää.

Valaistumisen tehtävä liittyy enemmän tunnetasoon, jolloin toiminnan tavoitteena on pyrkiä vaikuttamaan osallistujien asenteisiin, arvoihin ja muihin psykologisiin tekijöihin (Kurki 2000, 79). Vaikka asennekasvatus onkin Helsingin Nuorisoasiainkeskukselle tärkeää toimintaa, sitä ei varsinaisesti harrasteta kulttuuriareena Gloriolla. Toki

toimintaan osallistuvia nuoria motivoidaan asiallisesti ja toiminnan aatteellinen arvo tiedostetaan, mutta itse toiminta ja yhteisön itseilmaisuus ovat keskiössä.

2.2 Tuottajan rooli sosiokulttuurisessa innostamisessa

Innostajien rooleja on useita eri kentillä ja monilla tasoilla. Kun puhutaan kulttuurituottajan roolista yhteisöllisessä tapahtumatuotannossa, ollaan hyvin lähellä sosiokulttuurisen innostamisen teesejä.

Hyvin selkeänä työkenttänä innostajalle esiintyy kulttuurinen nuorisotyö, jossa yhteisön motivaatio toimintaan saattaa olla todella kovaa ja toiminnan muodot todella hektisiä ja voimauttavia. Quintana (1993) ja Ventosa (1993), määrittävät Kurjen (2000, 81) mukaan innostajalle kolme eri laajuista toiminnan tasoa:

1. Perustaso
2. Tekninen taso
3. Vastuullisen innostamisen suunnittelun ja evaluoinnin taso

Perustasolla innostaja toimii lähinnä järjestelijänä ja toiminnan aloittajana erilaisissa työryhmissä ja projekteissa. Kohdattujen ihmisten määrä saattaa olla hyvinkin suuri, joten toiminta voidaan katsoa parhaassa tapauksessa jopa kasvatuksellisesti merkittäväksi. Seuraavalla, teknisellä tasolla, aletaan puhua jo toiminnan johtamisesta ja koordinoinnista, johon tarvitaan ammatillinen koulutus. Kurki (2000, 81) esittää koulutustasoksi esimerkiksi ammattikorkeakoulua tai alempaa yliopistollista koulutusta.

Kolmas, vastuullisen innostamisen suunnittelun ja evaluoinnin taso on jo korkeamman tason yliopistollista tutkimustyötä, joten sillä ei enää ole juurikaan kosketuspintaa Gloriolla tapahtuvan konkreetin työn kanssa.

Kun puhutaan innostajan ammatillisista ominaisuuksista, puhutaan yleensä myös hyvän tuottajan ominaisuuksista. Kirjallisuudessa Quintana (1993) ja Ventosa (1993) ovat nostaneet Kurjen (2000, 83) mukaan hyvän innostajan perusominaisuuksiksi mm. organisointikyvyn, omistautumisen taidon, kyvyn omaksua uusia taitoja ja tekniikoita sekä hyvän ongelman- ja konfliktinratkaisukyvyn.

Pitkällä tähtäimellä tuottajan tulisi kuitenkin tehdä omasta innostajan roolistaan tarpeeton. Kaikki innostaminen tähtää ihmisten omaan osallistumiseen, aktivointiin ja siihen että ihmiset kykenevät itse ottamaan yhä enemmän vastuuta kun heitä harjaannutetaan niissä taidoissa joita yhteinen projekti kulloinkin vaatii. Osallistuminen ei myöskään saa jäädä pelkän mielipiteen ilmaisun tasolle, vaan on ensiarvoisen tärkeää että projekti on ennen kaikkea yhteisön itsensä toteuttama myös käytännön tasolla, ja tuottaja (innostaja) jää toiminnan katalyytiksi ja tarvittaessa toimii tukevana tahona. (Kurki 2000, 136)

2.3 Yhteisöllisyyden uudet muodot

Jari Aro kirjoittaa artikkelissaan *Yhteisöllisyys ja sosiaalinen side* (Aro 2011, 53-55) että tutkimuksissa jo 70-luvulta alkaen on havaittu että asuinpaikkaan ja naapuruuteen perustuva paikallinen yhteisöllisyys on länsimaisissa yhteiskunnissa menettänyt merkitystään. Sitä mukaa kun luokka-asemaan tai sosiaaliseen taustaan perustuvat jäyhät yhteisöt ovat kadonneet, yhteisöjen jäsenyydestä on tullut kevyempää ja vähemmän sitovaa. Tällaisten yhteisöjen jäsenyys perustuu usein esimerkiksi harrastukseen tai muuhun yhteiseen kiinnostuksen kohteeseen, eivätkä jäsenet välttämättä ole muuten tekemisissä keskenään yhteisön lisäksi. (Aro 2011, 53)

Yhteiskunnan ja arkielämän digitalisoituminen heijastuu myös yhteisöllisyyden muotoihin. Ihmiset pitävät huolta sosiaalisista suhteistaan yhä enemmän kotona, jossa he ovat vuorovaikutussuhteessa muiden kanssa sähköisen kommunikaation avulla. (Aro 2011, 55)

Jopa termin yhteisö käyttäminen saattaa joissakin tilanteissa tuntua turhan kankealta kun puhutaan verkkoyhteisöistä. Mikko Saastamoinen esittää artikkelissaan *Intensiivistyvä yksilöllistyminen ja sosiaalisuuden muuttuvat muodot* että voitaisiin ennemminkin puhua verkostososiaalisuudesta. Tällöin päästäisiin lähemmäksi nopean tiedonkulun ja dynaamisten suhteiden määrittelemää nettipohjaista uusyhteisöllisyyttä. Siinä missä ”yhteisö viittaa jaettuun historiaan ja yhteiseen kertomuksen tuottamiseen jaettuna vuorovaikutuksena, on verkostososiaalisuuden tarinallisuus moninaisuuden työstämistä”. (Saastamoinen 2011, 80-83)

2.4 Yhteisöt ja sosiaalinen media

Internet ja erityisesti sosiaalinen media ovat muuttaneet vahvasti ihmisten tapoja kommunikoida itsestään ulospäin. Siinä missä ennen vaadittiin suhteellisen iso rahallinen panostus jos sanomansa halusi näkyvästi esille julkisesti, nykyään saattaa riittää hyvin suunniteltu ja toteutettu viraalikampanja netissä. Isokangas ja Vassinen (2010, 61) kuvailevatkin tilannetta niin että ”Sosiaalisen median ansiosta aivan tavallisillakin kansalaisilla on nyt käytössään megafonit, eikä ole ihme, että he myös käyttävät niitä”.

Sosiaalinen media innostaa ihmisiä luomaan myös puhtaasti verkossa toimivia yhteisöjä. Kun jokainen voi halutessaan tuoda äänensä kuuluviin, se helpottaa huomattavasti samanhenkisten ihmisten löytämistä. Tällaiset verkossa syntyvät yhteisöt ovat toiminnaltaan usein nopeasti muuttuvia, hetkellistä ja verkostot ovat melko löyhiä. (Forsgård & Frey 2010, 10)

Esimerkiksi Facebookista löytyy satoja tuhansia pieniä yhteisöjä lähes jokaiselle asialle. Omansa on niin villasukkien kutomisesta innostuneille kuin Katajanokan yksinhuoltajavanhemmillekin. Yhteistä näille kaikille on löyhä rakenne, ja sidonnaisuus sosiaalisen median alustaan. Teknisen helppouden tuoma matala kynnys yhteisön perustamiseen, siihen liittymiseen ja siitä eroamiseen tekee näiden yhteisöjen jäsenyyksistä varsin vähän sitovia, toki poikkeuksiakin löytyy.

Netissä viestivät yhteisöt myös kehittävät toimintaansa todella nopealla tahdilla. Maarit Mäkinen puhuu alhaalta ylös syntyvistä innovaatioista (Kangaspunta 2011, 230) kun tarkoitetaan tarvelähtöisesti yhteisön jäsenten keskuudessa syntyviä ideoita, joita kehitetään ja jaetaan. Yhteisöillä itsellään on paras tuntemus omista tarpeistaan, ja sosiaalisen median luomat yhteisöllisen viestinnän alustat mahdollistavat tiedon keräämisen ja toimivien mallien välittämisen todella tehokkaasti.

2.5 Yhteisöllinen tapahtumatuotanto

Katri Halonen esittää Tuottaja2020 -hankkeen loppujulkaisussa tulevaisuuden tuottajalle kolme toiminnan sfääriä:

- Taiteen tuottaja

- Osallisuuteen tähtäävä tuottaja
- Tuottaja fasilitoijana

Näistä tuottaja fasilitoijana on se sfääri johon yhteisöllisesti toimiva tuottaja asettuu. Halosen mukaan tällaisen toiminnan rakennuspalikoina ovat sosiaalinen media, joukkoistaminen ja tilapäisyhteisöjen luominen. Haasteeksi Halonen nostaa mm. projektiin osallistujien hankkimisen, näiden sitouttamisen sekä ansaintamallien luomisen. (Halonen 2012, 50-51)

Yhteisön mukaan tuotantoprosessiin osallistava suunnittelu edustaa parhaimmillaan alhaalta ylöspäin suuntautuvaa toimintaa. Yhteisön on oltava mukana jokaisessa työvaiheessa ideoinnista toteutukseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä etteikö tuottaja voisi toimia katalyyttinä joka käynnistää tuotannon yhteisön ehdoilla. Erityisesti nuorten kanssa toimiessa tarvitaan usein jonkinlainen alkupanostus tai tönäisy, että yhteisö uskaltaa siirtyä ideatasolta toteutukseen.

Innostavan tuottajan tehtävänä on täydentää osallistujien tietoja omalla tietämyksellään ja samalla hänen on myös tiedostettava oman tietämyksensä rajallisuus kollektiivin yhteisen tiedon edessä (Kinnunen, Penttilä et al. 2003).

Yhteisön kanssa toimiessaan tuottaja on usein myös se henkilö joka joutuu toimittamaan sovittelijan virkaa yhteisön jäsenten välillä projektin yhteydessä. Kurjen (2000, 83) mukaan innostavan tuottajan tulee osata ratkaista konflikteja, kohdata ongelmia ja vähentää jännitteitä. Innostajan täytyy myös osata 'johtaa johtamatta', eli hänellä pitää olla riittävästi persoonallisuutta ja dynaamisuutta yllyttämiseen ja herättelyyn ilman määräilyä." Koska yhteisölliset projektit toteutetaan usein ihmisten vapaa-ajalla, se tarkoittaa että tuottajan on myös venyttävä varsin joustaviin työaikoihin yhteisön sosiaalisen aikataulun mukaan.

Koska tapahtumat ovat usein harrastelijavoimin toteutettuja, niiden budjetointi harvoin jättää varaa maksaa minkäänlaista korvausta tapahtuman järjestäjille. Tämä nostaa henkilökohtaisen kiitoksen ja palautteen todella suureen arvoon. Ihmiset kokevat yhteisöihin kuulumisen tärkeäksi ja "suuremman yhteisen hyvän" eteen ollaan valmiita tekemään isojakin panostuksia, mutta viime kädessä henkilökohtaisesti saatu tunnustus ja arvostus on harvinaisen tehokas innostaja ja työn tuloksen validoija. (Isokangas & Vassinen 2010, 175)

Koska sosiaalisen median kenttä elää jatkuvaa muutosta, myös internetin sosiaaliset palvelut ja tavat olla interaktiossa muuttuvat jatkuvasti. Nettyhteisöt etsivät uudenlaisia tapoja toteuttaa toimintaansa, ja erilaisia palveluita kokeillaan rohkeasti. Forsgårdin ja Freyn (2010, 37) mukaan kokeileminen ja oppiminen tapahtuvat yhdessä ja kyseessä on tekemisen kautta muokkautuva kulttuuri, koska valmiita pelisääntöjä ei entuudestaan ole.

Kun lähdetään kartoittamaan taustatekijöitä yhteisöllisessä tapahtumatuotannossa, on tärkeää tunnustaa sosiokulttuurisen innostamisen vaikutus ja metodien sovellettavuus. Kurki pitää kirjassaan *Sosiokulttuurinen innostaminen* innostamista perusteiltaan selvästi kasvatuksellisenä toimintana joka vahvistaa ryhmien yhteishenkeä, ja antaa heille työkaluja yhteisöjensä kehittämiseen. Kasvatuksellisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä koulujärjestelmän ja muun formaalin kasvatuksen ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa, eli työ- ja erityisesti vapaa-aikaa (Kurki 2010, 42).

3 Kulttuuriareena Gloria

Kulttuuriareena Gloria on vuonna 1999 toimintansa aloittanut Helsingin kaupungin Nuorisoasiainkeskuksen ylläpitämä tila. Toiminnan lähtökohtana on nuorten omaehtoisen kulttuuritoiminnan tukeminen, sekä uuden kaupunkikulttuurin luominen ja nuorisokulttuuristen ilmiöiden esille tulon tukeminen ja mahdollistaminen. ”Nuori” tarkoittaa tässä yhteydessä nuorisolain mukaisesti alle 29-vuotiasta henkilöä. (Nuorisolaki 2006)

Vuositasolla Gloriassa järjestetään noin 200 tapahtumaa, ja yleisöä talossa on käynyt sen historian aikana lähes 800 000 kävijää. Ohjelmatarjonta koostuu musiikista, teatterista, tanssista, seminaareista sekä erilaisista messutapahtumista. Historiansa aikana Gloriassa on järjestetty yhteensä yli 3000 tapahtumaa, joissa on ollut noin 50 000 esiintyjää. (Kulttuuriareena Gloria 2014)

Tapahtumatoiminnan lisäksi Gloria on nuoria työllistävä ja kouluttava toimija, jolla on tärkeä osuus Helsingin kulttuurisessa nuorisotyössä. Vuositasolla Gloriassa työskentelee noin 50 nuorta valo- ja äänitekniikassa, tuotannossa sekä vahtimestareina. Viidentoista vuoden aikana lähes 900 nuorta on saanut koulutuksen ja

tapahtuma-alan työkokemusta Glorialta. Nuoria saapuu sekä TE-keskuksen kautta työllistettyinä että oppilaitosharjoittelijoina. Yleensä vuoden aikana Glorialla on myös yksi tai kaksi siviilipalvelusmiestä. (Kulttuuriareena Gloria 2014)

Kaikessa koulutustoiminnassa Glorialla pyritään ennen kaikkea informaaliin eli epämuodolliseen (arki-)oppimiseen. Tämä on kaikki osa ns. elinikäisen oppimisen näkemystä, jossa ihminen nähdään kehitys- ja kasvukykyisenä kehdestä hautaan asti. Nonformaalista kasvatuksesta ei Glorian yhteydessä juurikaan puhuta koska määritelmän mukaan se ei tähtää kouluopintoihin tai tutkintoihin (Kuukasjärvi 2010), ja tutkintoon tähtäävä koulutus on usein Glorian nuorilla seuraavana määränpäänä työharjoittelun jälkeen.

Yhtenä toimintamallina tapahtumien tuotannossa on alusta asti ollut luoda uutta tuotantokulttuuria yhteistyössä nuorten ryhmien kanssa. Tuotantomalli jossa nuoret tuottavat itse tapahtumiaan Glorian tuella on mahdollistanut taloudellisesti marginaalisten mutta nuorten maailmassa merkityksellisten tapahtumien järjestämisen. Lisäksi tämä tarjoaa mahdollisuuden hyvinkin hetkellisille ajankohtaisille ilmiöille ja niihin liittyville tapahtumille, joilla ei muuten välttämättä olisi mahdollisuutta toteutua yleisötapahtuman muodossa. Kaikessa toiminnassa tähdätään myös siihen että näitä nuorisokulttuurisia ilmiöitä tuodaan ”kaiken kansan” nähtäville, ja tarjotaan myös muille mahdollisuus osallistua tapahtumiin. Lähtökohtaisesti kaikki tapahtumat ovat yleisölle avoimia.

”Tuotannoissa lähtökohtana on tiivis vuorovaikutus nuorten ja Glorian henkilökunnan välillä. Toiminnassa on ensisijaisen tärkeää osallistava nuorten omaehtoinen kulttuuritoiminta ja sitä kautta tapahtuva verkostoituminen. Verkostomainen työtapana, jossa nuoret ovat aktiivisia osallistujia, tekijöitä ja tuottajia on Glorialle erityisen tärkeää ja siitä on muodostunut eräänlainen laadun tae ja tavaramerkki.” - Pekka Mönttinen, Glorian toiminnanjohtaja 12.5.2011

Gloria järjestää muun kulttuuritoimintansa ohessa tapahtumia yhteistyössä nuorten ryhmien kanssa. Tällaiset ns. nuorisotyölliset projektit lähtevät ihannetapauksessa käyntiin nuorten omasta aloitteesta, mutta joskus se saattaa myös vaatia ryhmän aktiivointia Glorian tuottajan toimesta.

Gloriassa tapahtumiaan järjestävät nuorten ryhmät ovat usein harraste- tai taidelajikeskeisiä löyhiä yhteisöjä. Joskus järjestävät tahot ovat myös rekisteröityjä yhdistyksiä, mutta yleensä näillä yhteisöillä ei ole varsinaista organisaatiota.

Näissä tapahtumissa Glorian tuottaja toimii projektin alullepanijana ja toiminnan ohjaajana talon puolelta, ja joissain tapauksissa myös nuorten ryhmän ohjaajana. Tällaisissa tapauksissa tuottajat irrottavat osan työajastaan nuorten ohjaamiseen ja mentorointiin mahdollisuuksien mukaan.

Nuorten osallistaminen tuotantoon ja promootioon motivoi heitä työskentelemään ja he ovat osaltaan vastuussa kaikesta tuotannosta ja esityksen onnistumisesta aina yleisön viihtyvyyteen liittyvissä asioissa. Tapahtumien sisällön suhteen on ensiarvoisen tärkeää että nuoret saavat vapaat kädet.

Vaikka yhteisöllisten tapahtumien muoto saattaa vaihdella kirpputorista tanssikilpailuun, niissä on kuitenkin tuotannollisesti hyvinkin paljon yhteisiä nimittäjiä Glorian kannalta. Suurin osa toteutetaan puhtaasti talon seinien sisällä käyttäen olemassa olevaa tekniikkaa ja henkilöstöä joten erot näkyvät lähinnä ohjelmasisällöissä sekä siinä, kuinka tapahtumia markkinoidaan ja kuinka niistä tiedotetaan.

4 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyöni on tapaustutkimus yhteisöllisistä tapahtumatuotannoista kulttuuriareena Glorialla. Tapaustutkimus sopii hyvin menetelmäksi AMK-opinnäytetyöhön, sillä tarkoituksena ei ole tehdä laajaa tilastollista tutkimusta vaan tarkastella tarkkaan rajattua ilmiötä syvällisemmin. Tavoitteena ei ole löytää yleistettävää tutkimustietoa, vaan saada parempi kuva ilmiöstä ja sen lainalaisuuksista (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Ojasalon, Moilasen ja Ritalahden (2009, 52) mukaan tapaustutkimus soveltuu hyvin menetelmäksi kun halutaan ymmärtää kehittämisen kohdetta sen realistisessa toimintaympäristössä. Tässä yhteydessä tapaustutkimus on pätevä menetelmä myös siksi että ilmiötä on niin hankala määritellä tarkasti. Lisäksi ”se sopii myös heikosti ymmärrettyjen tilanteiden tai käyttäytymisen sekä epätyypillisten prosessien ja epävirallisen käyttäytymisen tutkimiseen.” (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 53). Jotta aiheesta saadaan hyvä kokonaiskuva, tulee tiedonhankinnassa käyttää myös useita rinnakkaisia menetelmiä että tapauksista löydetään riittävän vertailukelpoista tietoa.

4.1 Tutkimuskysymykset

Kartoitan aihetta kolmeen keskeiseen kysymykseen nojaten:

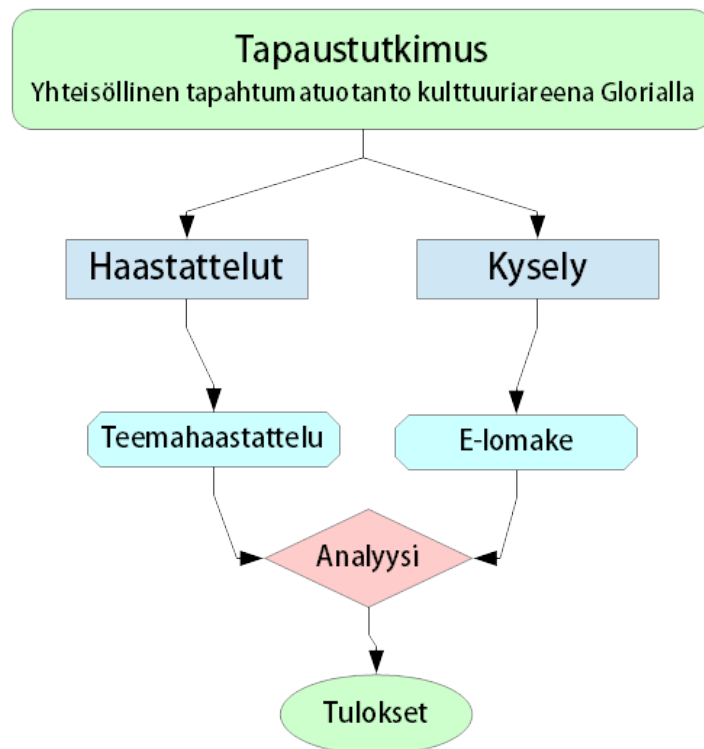
1. Minkälainen on kulttuuriareena Glorian tämänhetkinen yhteisöllisten tapahtumatuotantojen malli?
2. Minkälaiset toimintatavat ovat olleet yhteisöllisiin tuotantoihin osallistuneiden mielestä hyviä?
3. Kuinka yhteisöllisiä tuotantoja tulisi kehittää jatkossa?

Glorian yhteisöllisen tapahtumatuotannon prosessia ei ole tähän mennessä dokumentoitu, vaikka se vastaa todella hyvin Glorian toiminnan painopistealueisiin kulttuurisen nuorisotyön ja nuorten osallisuuden osalta. Toimintamallit nojaavat tällä hetkellä täysin hiljaisen tiedon varaan, eikä toiminnan jatkuvuus ole välttämättä taattu jos nykyiset tuottajat vaihtavat toimipaikkaa.

Käytän informanteina Glorian tapahtumatuotantoihin osallistuneita nuoria, koska minua kiinnostaa lähtökohtaisesti vain nuorten omat kokemukset. Nuorisoasiainkeskus painottaa nuorten osallistamista ja nuorten ehdoilla toimimista, joten on loogista että kysyn asiaa suoraan heiltä, enkä niinkään työryhmiä tukeneilta tuottajilta.

Työssä käsitellään nuorten itsensä toteuttamia tapahtumatuotantoja, joissa Gloria on vain tilojen ja tekniikan tarjoajana, ja tuotanto on mukana avustamassa nuoria käytännön järjestelyissä. Mukana ei ole Glorian tai muun tahon järjestämiä tapahtumia joissa nuoret ovat vain vapaaehtoistyövoimana. Tärkein piirre näissä tapahtumissa on että ne ovat nuorten ryhmien itsensä järjestämiä. Muuten ei voida puhua omaehtoisesta toiminnasta.

4.2 Tiedonhankinnan metodit

Kuva 1: Tiedonhankinnan prosessi

Koska Glorian tapahtumatuo tannon mallia ei ole juurikaan dokumentoitu ja kyseessä on varsin spesifi tapaus, käytän työssäni useita tutkimusmetodeja ajankohtaisen tiedon hankintaan kentältä. Käytän kolmea eri metodia tilanteen kartoittamiseksi:

- Teemahaastattelulla selvitän, mitkä toimintatavat nuoret ovat kokeneet hyviksi sekä minkälaisia kehitysehdotuksia heillä on tuotannollisen mallin parantamiseen
- Teen e-lomakekyselyn tapahtumia tehneille nuorille jotka ovat olleet ns. rivityöntekijöitä eivätkä varsinaisesti tapahtuman tuotantoportaassa
- Analysoin menneitä tuotantoja yhteisöllisen toimintamallin kartoittamiseksi käyttäen palveluprosessien blueprinting -menetelmää

Haastattelu antaa nopeasti ajankohtaista tietoa kentältä ja se antaa helposti useita näkökulmia tutkittavaan aiheeseen (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 95). Erityisesti

nuorten kanssa käytävä dialogi pitää mallintaa tarkkaan; onko kyseessä ryhmän ohjaus ns. sisältäpäin vai käytetäänkö hierarkkisempaa viestintämallia kun nuorten kanssa toteutetaan heidän tapahtumaansa.

4.2.1 Teemahaastattelu

Haastattelin yhteensä 10 ihmistä, sekä yksilöhaastatteluina että ryhmähaastatteluissa. Nuoret, joita haastattelin, olivat kaikki olleet tapahtumia järjestäneissä työryhmissä. Nuoret osallistuivat haastatteluun yhteisöllisen tapahtumatuotannon kohderymänä eivätkä varsinaisessa tapahtumatuotannon asiantuntijaroolissa, joten identiteettisuojaan takia haastatteluihin osallistuneet nuoret on kuvailtu vain sukupuolella ja iällä. Pysin haastattelun kautta kartoittamaan toimintaan osallistuneiden nuorten kokemuksia yhteisöllisen tuotannon mallista, sekä löytämään mahdollisia suuntaviivoja toiminnan kehittämiseen.

Haastattelumenetelmänä käytin puolistrukturoitua, ns. teemahaastattelua. Hirsjärven (1993, 35) mukaan teemahaastattelu soveltuu haastattelun rungoksi erityisesti silloin kun tutkitaan ilmiötä jota haastateltavat eivät kovin usein mieti. Lähtökohtana hän pitää kuitenkin sitä että taustalla on yhteinen kokemus ja haastattelun tema on tiedossa, mutta menetelmästä jätetään pois strukturoidun haastattelun tarkka muoto ja kysymysjärjestys (Hirsjärvi 1993, 36).

Puolistrukturoidun haastattelun rajauksesta on monenlaisia näkemyksiä, ja Hirsjärvi ja Hurme (2001, 47) vetävät rajan siihen että haastattelun jokin näkökohdista (kysymysten sanamuoto, järjestys tai vastausten muoto) on lyöty lukkoon, mutta ei kaikkia. Käyttämässäni haastattelurungossa (liite 1) kysymysten sisältö on kaikissa haastatteluissa sama, mutta sanamuoto saattaa vaihdella tilanteen ja vastaajan mukaan. Lisäksi kysymysten järjestys saattaa vaihdella, koska teemahaastattelut ovat varsin keskustelunomaisia.

Tällainen avoin muoto sopii hyvin nuorten kanssa käytäviin haastatteluihin, koska keskustelu saattaa lähteä rönsyilemään hyvinkin pienestä virikkeestä. Olennaisinta on kuitenkin se että keskustelu etenee yksityiskohtaisesti määriteltyjen haastattelukysymysten sijaan keskeisten teemojen mukaan. Tällöin haastateltavien ääni tulee parhaiten kuuluviin ja se antaa heille mahdollisuuden tuoda kokemuksiaan ja tulkintojaan vapaammin esiin (Hirsjärvi & Hurme 2001, 48).

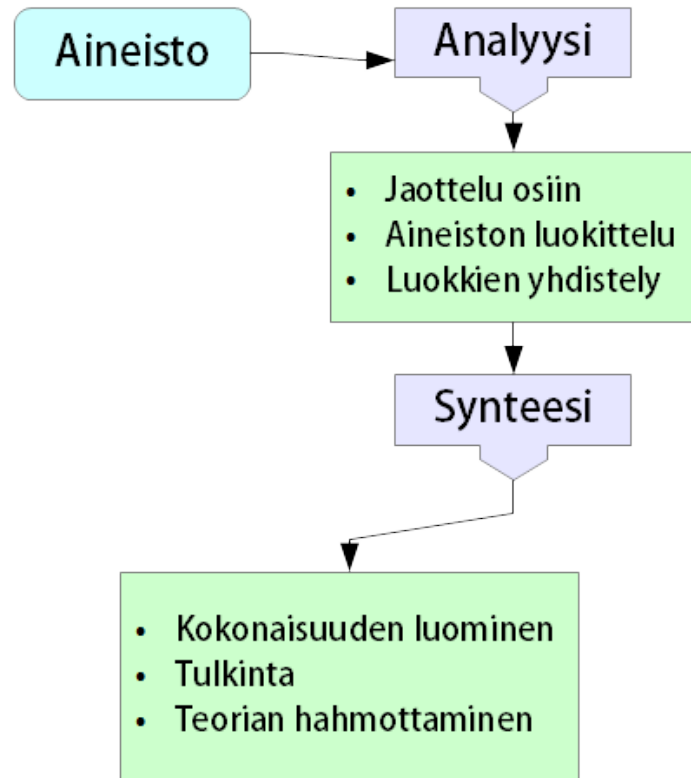
Laadullista menetelmää käytettäessä tähtäsin myös siihen että tutkittavat hyötyvät itse antaessaan haastattelun. Vilkan (2005, 103) mukaan tämä ns. *emansipatorinen* tehtävä nousee erityisesti esille ryhmähaastatteluissa, joissa tutkittava ryhmä pystyy keskenään kartoittamaan omia metodejaan ja miettimään parhaita toimintatapoja.

Koska Glorilla järjestettävät yhteisölliset tapahtumat ovat usein hyvinkin samantyyppisiä rakenteeltaan, en katsonut järkeväksi haastatella sarjatyönä kymmeniä samantyyppisten tapahtumien järjestäjiä, vaan pyrin mieluummin valitsemaan muutamia toisistaan selkeästi poikkeavia tapahtumatyyppejä. Pyrin siis sisällölliseen laajuuteen, joka on tärkeämpi mittari kuin aineiston kappalemäärä (Vilka 2005, 109).

Hirsjärven ja Hurmeen mukaan muodostin haastattelurungon ns. teema-alueuuttelon varaan. Kyseessä on tutkimuskysymyksistä johdettu yksinkertainen lista aiheista tai alueista joita haastattelussa tulee käsitellä. Haastattelun yhteydessä tämä lista toimii ikään kuin muistilistana, ja kysymykset muodostetaan tarkemmin teemojen pohjalta juuri siihen keskustelun hetkeen sopivaksi. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 66)

Koska kyseessä on kvalitatiivinen analyysi, vastauksia pyritään tutkimaan pintaa syvemmältä ja löytämään piirteitä jotka eivät ole niissä suoraan auki lausuttuina. Kyse on siis enemmän tai vähemmän spekulatiivisesta merkitysten tulkinnasta. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 137)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa usein jäädään analyysin tasolle ja kuvaillaan vain tilannetta ja tutkimusaineistoa. Tavoitteena on kuitenkin päästä analyysin vaiheesta yli vielä synteessin tasolle, jossa luodaan kokonaiskuva ja pyritään hahmottamaan ilmiön teoria. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 144)

Kuva 2: Haastatteluaineiston purkuprosessi

Hirsjärvi ja Hurme (2001, 138) esittävät kaksi tapaa lähteä purkamaan teemahaastattelun aineistoa: puhtaaksikirjoitus eli litterointi, sekä päätelmien tai teemojen koodaaminen suoraan tallennetusta aineistosta. Koska haastatteluja on useita ja ne saattavat olla kestoaltaan hyvinkin pitkiä, litteroin aineiston helpottamaan sen jakamista teemoittain. Keskustelunomainen haastattelutilanne tarkoittaa että litterointivaiheessa käsiteltävää dataa saattaa olla todella paljon. Hirsjärvi ja Hurme sanovatkin että tutkijan tehtävänä on löytää haastatteluvastauksista olennainen sisältö. Tällöin myös haastattelijan vastuu kasvaa, koska hän toimii portinvartijana siinä suhteessa että mitkä sisällöt vastauksista valitaan relevanteiksi. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 142)

Koska haastattelut käydään läpi vapaamuotoisesti (eli kysymysten järjestys ja tarkka sanamuoto saattaa vaihdella), taulukoin vastaukset kysymysten teemojen mukaan. Hirsjärven ja Hurmeen (2001, 149) ehdotuksen mukaisesti luokittelen vastaukset haastatteluteemojen mukaan, joilla jokaisella on 2-3 tarkentavaa alakysymystä.

Luokittelun jälkeen aineisto on yhdisteltävä ja tulkittava. Hirsjärvi ja Hurme puhuvat deduktiivisesta vaiheesta, jolla tarkoitetaan pelkkien hypoteesien asettelua laajempaa tulkintaa. Heidän mukaansa tutkijan tulisi pyrkiä tarkastelemaan luokiteltua aineistoa omasta ajatusmaailmastaan käsin, ja ”kehittää sellainen teoreettinen näkökulma tai malli, johon luokiteltu aineisto voidaan sijoittaa.” (Hirsjärvi & Hurme 2001, 150)

4.2.2 Kysely

Varsinaisten ydinjärjestäjäporukoiden lisäksi Glorian yhteisöllisiä tapahtumia on yleensä tekemässä myös vapaaehtoisia nuoria tapahtumaa järjestävästä harraste- tai taideyhteisöstä. Heidän näkemyksiään ja kokemuksiaan lähden kartoittamaan kyselyllä. Kysely osoitetaan sellaisille nuorille, jotka ovat osallistuneet ainakin yhteen yhteisöllisen tapahtuman järjestelyihin kulttuuriareena Gloriolla.

Kyselyn toteutin e-lomakekyselyinä koska nuoret ovat eri puolilta Suomea eikä perinteinen postitse tai sähköpostilla lähetetty kysely todennäköisesti keräisi vastauksia tältä kohderyhmältä.

Lomakekysely toimii hyvänä alustana kun haetaan kvantitatiivisia mittareita menneiden tapahtumatuotantojen onnistumiselle kohderyhmän näkökulmasta ja kerätään kehitysehdotuksia. Lomakkeen avulla vastaukset saadaan yhtenäisesti kautta linjan, ja epäolennaista dataa pystytään tehokkaasti karsimaan. (Vanhala 2005)

Kyselyn rungossa pitää olla myös avoimia kohtia jotta nuorten oma ääni tulee mahdollisimman hyvin kuuluviin, eli sen tulee olla ns. puolijäsennelty kysely (Räsänen 2013). Yleensä avoimia kysymyksiä tulisi välttää lomakekyselyissä huonon vastausprosentin ja vastausten pintapuolisuuden vuoksi (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 117), mutta tässä yhteydessä tiesin vastaajaotannon edustavan erittäin vahvatahtoista joukkoa joka mielellään tuo äänensä kuuluviin.

Toteutin kyselyn (liite 2) käyttäen Google Forms -palvelua. Se on ilmainen ja mahdollistaa tuloksien keräämiseen valmiiksi taulukkomuotoon jo kyselyvaiheessa jolloin esimerkiksi kuvaajien luominen on suhteellisen yksioikoista. Lisäksi Googlen palvelut ovat kohderyhmälle jo entuudestaan tuttuja, mikä madaltaa kynnystä vastata kyselyyn. Jaoin linkkiä kyselyyn sähköpostitse sekä kävin jakamassa sitä tapahtumia järjestäneissä nettiyhteisöissä.

Kartoitin kysymyksissä vastaajien arviota sekä tapahtumansa onnistumisesta että oman osallisuutensa merkityksestä. Lisäksi selvitin, minkälaiseksi nuoret kokivat Glorian tuottajan aseman prosessissa, oliko se kenties liian läheinen vai liian etäinen. Lopuksi keräsin kehitysehdotuksia toimintamallin parantamiseen.

4.2.3 Tuotannollisen prosessin analyysi

Blueprinting -menetelmä kartoittaa perinteisesti (Bitner ym. 2007, 2) palveluun liittyvät prosessit, niiden tukiprosessit organisaatiossa sekä toimenpiteisiin liittyvät fyysiset todisteet.

Kartoitan pohdinta -luvussa Glorian tuotannollista prosessia käyttäen hyväksi hieman sovellettua palveluiden blueprinting -menetelmää. Asiakaskontaktin ja palvelumallin sijaan tutkin prosessia käyttäen tapahtuman tuotantoa rajapintana, jossa yhteisö ja tuottaja kohtaavat.

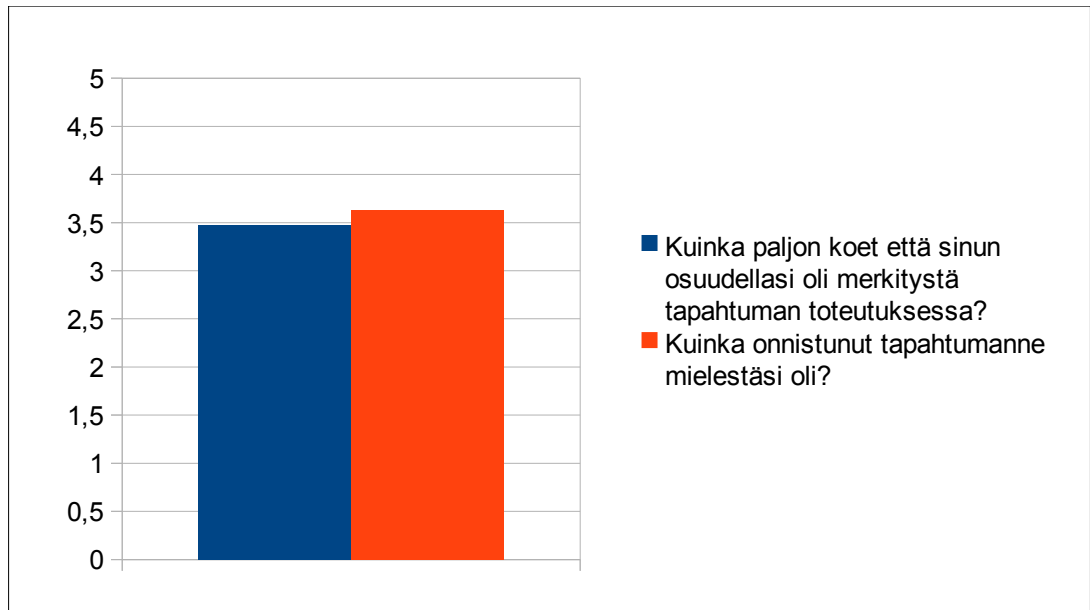
Koska tapahtumat sijoittuvat kaikki samaan fyysiseen tilaan ja toimivat pääasiallisesti samoilla teknisillä ja henkilöstöresursseilla, keskityn analyysissäni tuottajan asemaan suhteessa yhteisöön sekä tuottajan rooliin fasilitaattorina, enkä niinkään tapahtumatuottajana.

5 Tuottajan rooli yhteisöllisessä tapahtumatuotannossa - tulokset

Haastattelut sekä kysely osoitettiin nuorille, jotka ovat olleet mukana järjestämässä vähintään yhtä tapahtumaa jossa Gloria on ollut tapahtuman vastuullinen järjestäjä, ja Glorian tuottaja on tukenut tapahtumaa järjestäneitä nuoria. Haastattelut sekä kysely tehtiin maaliskuussa 2014.

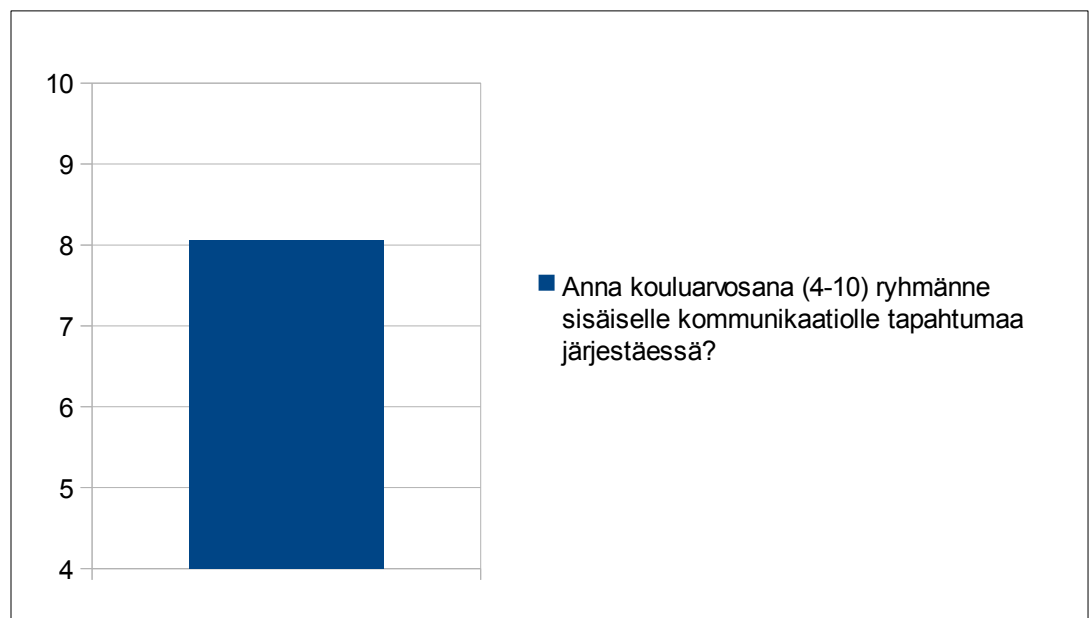
5.1 Kysely

Sain vastauksia yhteensä 19 kappaletta. Vastausten perusteella heistä valtaosa (17 kpl) tunsi Glorian toiminnan jo ennen kuin he olivat olleet mukana järjestämässä tapahtumaansa.

Kuva 3: Nuorten kokemus onnistumisesta ja osallisuudesta

Kysyttäessä tapahtumansa onnistumisesta (asteikolla 1-5) vastaajat olivat pääsääntöisesti melko tyytyväisiä, keskiarvon ollessa 3,63. Oma osuutensa merkityksellisyydelle nuoret antoivat keskiarvoksi 3,47.

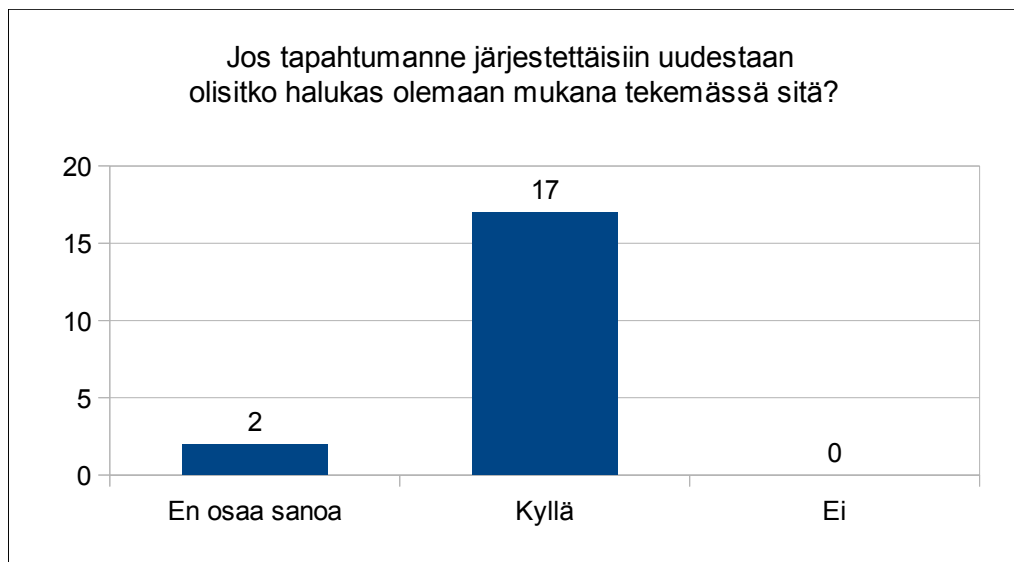
Kuva 4: Arvosana työryhmän sisäiselle kommunikaatiolle

Vastanneista nuorista kaikki (n=19) olivat käyttäneet Facebook-ryhmää tapahtumansa suunnittelun alustana, ja he antoivat kouluarvosanan (asteikko 4-10) keskiarvolla 8,06 ryhmänsä sisäiselle kommunikaatiolle.

"Välillä kävi perinteisesti että puhuttiin että jokin asia on siistiä/pitää tehdä ehdottomasti, mutta sitten kukaan ei tarttunutkaan omatoimisesti homman hoitamiseen ja se sitten jäi." - Nainen 21 v.

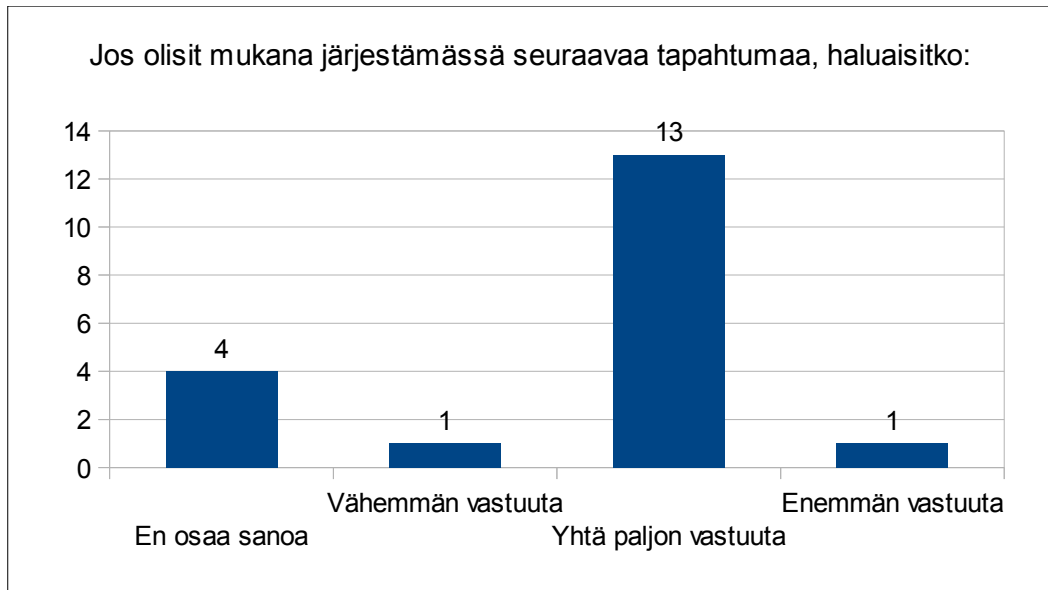
"Joskus saattoi kysymys tai muu vastaava mennä ohi, mutta se selvitettiin kyllä aina lopulta." -Nainen 17v

Vastauksista ilmenee että sosiaaliseen mediaan tapahtuman järjestelyjen alustana oltiin suhteellisen tyytyväisiä, mutta järjestelmällisyydessä olisi vielä parantamisen varaa.

Kuva 5: Uudelleen osallistumisen halukkuus

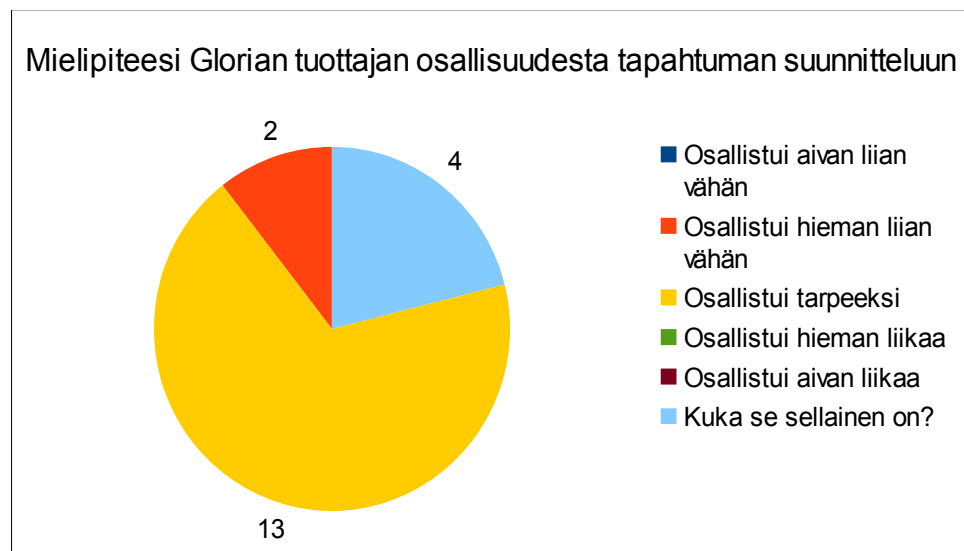
Valtaosa kyselyyn vastanneista nuorista olisi myös valmiita olemaan mukana järjestelyissä uudestaan, mikäli tapahtuma taas järjestettäisiin. Lähes kaikki nuoret olivat siis kokeneet tapahtuman järjestelyihin osallistumisen mielekkäänä toimintana.

Kuva 6: Vastuun lisääminen tai vähentäminen

"Joidenkin kuvaan oli kuulunut tärkeitä vastuuta, esimerkiksi raha-asioista huolehtemista, mistä heille ei oltu etukäteen ilmoitettu." - Nainen 20 v.

Myös vastuutehtävien määrä järjestelyissä oli koettu hyväksi. Kuten arvata saattaa, joukosta löytyy myös sellaisia jotka olisivat halunneet tehdä enemmän, ja sellaisia jotka olivat kenties haukanneet liian ison palan itselleen. On myös mahdollista että työryhmä on rekrytoinut työvoimaa yhteisöstä kertomatta että joissakin tehtävissä saattaa olla myös isompia vastuualueita.

Kuva 7: Tuottajan osallisuus

”Gloria voisi tarjota avoimemmin työtodistuksia ja enemmän ja avoimemmin apua nettisivujen kanssa. Graafisen avun tarjoaminen olisi upeaa. Palveluiden löydettävyyttä ja lähestyttävyyttä olisi hyvä parantaa.” - Nainen 22 v.

Tuottajan osallistuminen tapahtuman suunnitteluun ja ideointiin koettiin suurimmalta osin riittäväksi, ja jotkin työryhmät ovat olleet niin itsenäisiä ja organisoituneita etteivät ”rivityöläiset” ole edes tienneet Glorian tuottajan olemassaolosta taustalla. Vastaajista kaksi oli sitä mieltä että tuottaja olisi voinut olla prosessissa enemmän mukana, ja yksikään ei ollut sitä mieltä että tuottaja olisi sekaantunut asioihin liikaa.

Kysyttäessä mitä palveluita Gloria voisi vielä tarjota tapahtumien järjestäjille vastaukset liikkuvat lähinnä markkinoinnin tukemisessa sekä henkilöstöresurssien tarjoamisessa.

5.2 Teemahaastattelut

Käytin haastattelun tukena teemakysymysten runkoa (liite 1), ja haastattelut käytiin teemoittelun takia melko keskustelunomaisesti. Nuoret pitivät siitä että haastattelut pystyttiin käymään keskusteluina eikä niistä tullut liian ”kuulusteleva” olo. Haastattelut venyivät pisimmillään puoleentoista tuntiin, mutta pystyin litterointivaiheessa jättämään pois epäolennaisen keskustelun ja poimin dialogista vain relevantit kohdat.

Kuva 8: Haastattelujen luokittelun prosessi

Litteroinnin jälkeen purin haastattelumateriaalin Hirsjärven ja Hurmeen prosessin mukaisesti ensin tema-alueisiin. Tämän jälkeen loin 2-3 kysymysluokkaa teemaa kohden, joihin lajittelin ja koostin vastaukset. Haastatteluja purkaessa olen pyrkinyt löytämään yhdistäviä tekijöitä vastauksista, sekä kartoittamaan yleisimpiä toiminnan malleja.

Teema	Tuottajan rooli ja asema
Luokka	Oliko tuottaja tarpeeksi lähellä/kaukana?
Litteroitu vastaus	<i>Mä just mietin et miten sen sanois, kyl se oli osa työryhmää myös jollakin tasolla, se tuntu kuitenkin myös et se on siel järjestämssä myös positiivisesti mukana, mut ei se tuntunu sellaselta liian tunkevalta tai jotenki, se oli semmonen joka kannusti niissä järjestelyissä siellä gloriolla</i>
Haastateltava	Mies 19 v.

Taulukko 1: Haastattelun luokittelutaulukko

Oheinen taulukko toimii esimerkkinä purkuprosessista. Kysymysluokat toimivat pääasiallisena jaotteluperiaatteena, joka helpotti yhteneväisyyksien löytämistä vastauksista sekä nopeutti prosessia.

5.2.1 Teema 1: Projektin käynnistäminen ja ryhmäytytys

”Mä keskustelin tästä yhden nuoriso-ohjaajan kanssa, ja se oli vaan et no soita suoraan sinne ja sit se antoi [tuottajan] numeron. Mä sanoin et okei, mä soitin ja sovittiin tapaaminen.” -Mies 19 v.

”No sehän tuli [tuottajalta] silloin se alote siitä että järjestetään tällainen tapahtuma, niin sit meidän yhteisö innostu siitä ja sit sitä kautta tuli porukkaa järkkäämään, mäki tuln sitä kautta.” -Nainen 24 v.

Haastattelujen pohjalta nousee esiin kaksi selkeää tapaa, joilla tuotanto käynnistyy: joko yhteisö tarjoaa ideaansa Glorialle, tai tuottaja lähestyy yhteisöä havaittuaan kentällä intoa tai toiveita oman tapahtuman järjestämisestä.

”Se vähän riippuu aina siitä että minkälainen porukka siellä on tapahtumaa tekemässä, että mitä ne osaa tehdä itse. Etenkin jos on ihan niinku ensikertalaisii ni semmonen just perusorganisaatiokuviot ja tällanen ni nyt yleensä vähän sellanen et kertoo mitä tässä nyt pitää yleensä tehdä ku tehdään tapahtumia -Mies 26 v.

”Mä koin että se helpotti tosi paljon ku me jaettiin nää [roolit] tokassa tapahtumassa paljon tarkemmin, ja myös siinä oli kysymys luotosta et kuka nyt tekee ajoissa ja kuka ei, deadlinet ja muut.” – mies 19 v.

Yhteisöstä riippuen osa saattaa tarvita hyvinkin paljon tukea työryhmän muodostamisessa, ja toisille taas tapahtumien järjestäminen on niin arkipäiväistä ettei

tuottajan apua edes tarvita. Ideointivaiheessa tuottajan tulisi olla tiiviissä yhteistyössä järjestäjäporukan kanssa että työryhmään saadaan tarvittava määrä osaamista jotta projekti saadaan onnistuneesti päätökseen.

”Ekana vuonnahan sä päätit aika pitkälle et kuka tekee mitäkin, ja tänä vuonna mä oon ite ne järkäny ja sopinu et kuka tekee, että siinä ei Gloria oo enää vaikuttanu. Mutta hyvähän se oli silloin alussa kun ei itsekään oikein tiennyt, kun oon järjestäny tapahtumia mutta en oo ollu pääjärjestäjänä, ni siitä oli hyötyä ettei ollu kaikki vastuu itellä siinä alussa.” -Nainen 24v

”Glorian puolelta on hyvä jos tulee jonkunäköistä mielipidettä, koska jos ihmiset haluaa ottaa täysin sellaset roolit missä ne ei oo aikasemmin ollu tai tehny, ni se vois olla fiksu et joku sanois et hei mitä jos nyt kumminkin tekisit tän tolla tavalla – tai sit voi auttaa sitä vastuuhenkilöä ja pikkuhiljaa opetella siihen.” -Nainen 21v

Pienestä aloittaminen ja tekemällä oppiminen ovat myös hyvin sisäistettyjä käsitteitä, ja nuoret itse usein haastatteluissa huomaamattaan painottivat vertaisoppimista. Tuotannot osattiin nähdä oppimisen kannalta, ja usea haastateltava nosti esille oman tietotaitonsa kehittymisen sekä sen että ovat sittemmin ottaneet enemmän vastuuta seuraavissa tapahtumissa.

5.2.2 Teema 2: Ryhmän sisäinen kommunikaatio

”Facebook on varmaan muutenkin yleisin, ja ei mulla oo Tumbrii eikä Twitterii ku on Facebook.” -Nainen 23v

”Jos on jotain semmosta kirjallista suunnittelua ni Google Docs tai joku tommonen. Se on tosi näppärä ja siinä on se chatti kans vieressä, ja sinne voi jättää kommentteja. Ja siinä on huomautukset millä voi jättää kommentteja siihen viereen. Se nyt on ainaki semmonen mikä on ollu.” -Nainen 21v

Lähes kaikki ryhmät olivat käyttäneet tapahtumiensa työstämisessä suljettua tai avointa Facebook-ryhmää alustana. Yksi ryhmistä koostui hieman vanhemmista tietokoneharrastajista, ja he olivat valinneet poikkeuksellisesti IRC-verkon järjestelyistä puhumiseen. Yhteisten dokumenttien työstämistä varten Google Docs ja Dropbox olivat yleisimmät työkalut.

”Huomasin tuonkin et kun se on kirjoitettu se teksti niin ihmiset ymmärtää sen sun ajatuksen niin helposti väärin ja sit tulee helposti riitaa. Olis parempi et olis face to face näitä tapaamisia, mutta ei se aina välimatkojen takia oo helppoo, mäki asun Kuopiossa.” -Nainen 21 v.

Yhdessä ryhmässä oli myös selkeästi kaipuuta kasvokkain tapaamiseen, koska tekstipohjainen keskustelu oli koettu riitoja aiheuttavaksi. Yleisesti ottaen sosiaalinen

media oli kuitenkin koettu luontevimmaksi tavaksi hoitaa työryhmän sisäistä viestintää. Alustaksi valikoituu tällä hetkellä Facebook sen yleisyyden takia, mutta sen tilalla voitaisiin käyttää hyvin mitä tahansa ryhmäviestintään soveltuvaa palvelua.

5.2.3 Teema 3: Glorian tarjoamat palvelut tapahtuman tuotannossa

”Kyl me Gloriallakin printattiin niitä julisteita, ni ei mun mielest mitään parannettavaa sen suhteen. Kyl ne aika helposti meni et ei siinä mitään ihmeellisempää. Esim. graafista suunnittelua, Juha auttoi siinä, kerto vähän et miten tehään mikäki ku mulla oli jotain pienii juttui mitä mä en vaan osannu. Sit se ite ehdotti et mä voin jelpkaa tän graafisen jutun kanssa” -Mies 19 v.

Kysyttäessä Glorian tarjoamista palveluista tapahtumien tuotannon yhteydessä nuoret eivät suorilta käsin osanneet nimetä mitään spesifiä jota olisivat vailla. Glorian tarjoama tuki painatuksissa ja graafisessa suunnittelussa oli koettu yleisesti ottaen tarpeelliseksi, ja valtaosa tapahtumien järjestäjistä käyttääkin näitä palveluita hyväkseen.

”Se vois olla hyvä jos Gloria pystyis oleen näissä taloudellisen riskin ottajana, ettei kenellekää tuu sit parinkymmenen tonnin velkoi niskaan, ettei nuorten tarvi stressaa.” -Mies 24v

”Gloriasta oli se hyöty et meille järjestäjille ei tullu taloudellista riskiä siihen tapahtuman järjestämiseen, yleensä jos järkkää ni tarvii jotain alkupääomaa et millä sä rupeet järkkäämään sitä. Gloria on siitä hyvä että ne palvelut mitä Gloria tarjoaa, just valomiehet ja äänimiehet ja tulostetaan kaikki flyerit ja ohjelmat ni se auttaa siihen ettei tarvi laittaa rahaan kiinni siihen tapahtumaan niinkään, siinä suunnitteluvaiheessa.” -Nainen 24v

Glorian asemaa tuotannon tukena toivottiin myös taloudellisesti. Glorialla ei varsinaisesti ole tarjota budjettia tapahtumien järjestäjille, mutta tapahtumien taloutta voidaan tilojen ja tekniikan puolesta pyörittää Glorian piikkiin joka on yleensä nuorten tapahtumissa se suurin menoerä.

”Teillä on ne suhteet valmiiksi et missä voidaan myydä liput ja miten voidaan hoitaa hommat, ei tarvi ite ottaa selvää että missä mä nyt painatan ja tulostan nää ohjelmalehtiset tai mistä mä saan tän ja tän jutun, se on hyvä.” -Nainen 24v

”Se on just kiva ettei tarvi roudata mitään videokalustoa, että teillä on tarjota tollanen palvelu tapahtumien järjestäjälle ettei tarvi siitä ite huolehtii. – Ei tarvinnu miettii esimerkiks jotai turvallisuusjuttuja ollenkaan.” -Mies 24v

Taloudellisen helpottamisen lisäksi Glorian tuottajien kokemus tapahtumatuotannosta ja valmiit kontaktiverkostot ovat olleet nuorille huomattava apu tapahtumia järjestäessä. Glorian tilat, henkilökunta ja esitystekniikka takaavat nuorten ryhmille suhteellisen

riskittömät puitteet järjestää tapahtumiaan. Kun tuotantoon liittyvistä logistisista tai teknisistä ongelmista ei tarvitse murehtia, nuoret voivat rauhassa keskittyä tapahtumiensa sisältöön.

5.2.4 Teema 4: Tuottajan rooli ja asema

”Meillä oli lähtökohtana että me tarvitaan Glorialta tekniikka ja tilat ja muuten hoidetaan se niinku oma proggis, niin ei siinä hirveesti jäänyt mitään mitä jäisi kaipaamaan.” -Mies 25 v.

”Mä ihmettelin et miks Gloria lähtee tähän mukaan ku ei meillä ollu mitään valmista tavallaan, mut musta se on hienoo et on sellasta luottamusta et voi semmosesta tosi pienestä ideasta lähtee.” -Nainen 21 v.

Haastattelujen perusteella on selkeästi nähtävissä, että toiset ryhmät tarvitsevat huomattavasti enemmän tuotannollista tukea kuin toiset. Osalle ryhmistä Gloria näyttäytyy vain tilana, jonka saa käyttöönsä kohtuuhinnalla, eikä tuotannollista tukea tarvita oikeastaan ollenkaan. Osa taas koki tuottajan roolin välttämättömäksi, mutta työryhmästä riippuen tuottajan rooli nähtiin joko avustavana, mentoroivana tai ohjaavana.

”Mä voisin sanoo et [tuottaja] teki sen sillai et se ei kuitenkaan tehny sitä toimintaa, vaan se kannusti just. Me suunniteltiin että me haluttais tällasta lopputulosta, miten se tehtäis, ni se osas sanoo et okei tähän suuntaan, toi tehdään näin. Se osas antaa vähän semmosta suuntaa et mihin mennään.” -Mies 19 v.

Kysyttäessä tuottajan asemasta työryhmän sisällä tai sen ulkopuolella osa haastateltavista koki tuottajan osaksi työryhmää, mutta valtaosa halusi pitää Glorian edustajan selkeästi erillään yhteisön ”omista kuvioista”.

”Mun mielestä se on vähän niinku siinä [Glorian ja yhteisön] välissä, hyvä et se on niinku lähellä mut ei kuitenkaan niinku välttämättä osallistu tuotantoon” - Mies 24 v.

Tuottajan osallisuudelle kuitenkin koettiin tarvetta kaikissa tapahtumissa, jos ei muuten niin kontaktihenkilönä Glorian päässä jolta saa tarvitsemansa vastaukset.

5.2.5 Teema 5: Tapahtumien purku ja kehitysehdotuksia nuorilta

”Sihen voisi ehkä kiinnittää huomiota että tuottajat osais innostaa ihmisiä kun ne tekee sen tapahtuman, ni pitäis sen niinku lähtökohtana et se on nyt tämmönen, ja sit tulee seuraava vuoden päästä tai puolen vuoden päästä parempi, ja vielä parempi.” - Mies 19 v.

Tapahtumien purku ja seuraavan tuotannon käynnistäminen keräsi eniten kritiikkiä nuorilta. Tuottaja ei aina muista tarpeeksi painottaa sitä että toiminnassa pyritään jatkuvuuteen, eikä ensimmäisellä kerralla tarvitsekaan saada täydellistä tapahtumaa aikaan.

”Pitäis tehdä sellanen pieni ohje-A4 mikä annetaan matkaan, ootteko tämmösiä miettiny, tarvitaanko teidän tapahtumassa tämmöstä ja tämmöstä.” - Mies 24 v.

Useissa haastatteluissa nousi esiin myös nuorten tarve saada perustavanlaatuista tietoa tapahtumatuotannosta. Nykytilanteessa Glorilla ei ole antaa mitään kirjallista ohjeistusta nuorille tapahtumiensa tuotannosta, joten kaikki nojaa sen varaan, että tuottaja ehtii vastata nuorten kysymyksiin ja toimia ohjaajan roolissa. Puhetta ”tapahtumanjärjestäjän ohjekirjasta” on ollut, mutta toistaiseksi sellaista ei ole saatu järkevässä muodossa aikaiseksi.

”Tai siis että jos oli asiaa niin kyllä [tuottajan] sai samantien kiinni, mutta jos kysyi et voisko se tehdä jonku jutun niin siinä saatto mennä aikaa.” - Nainen 24 v.

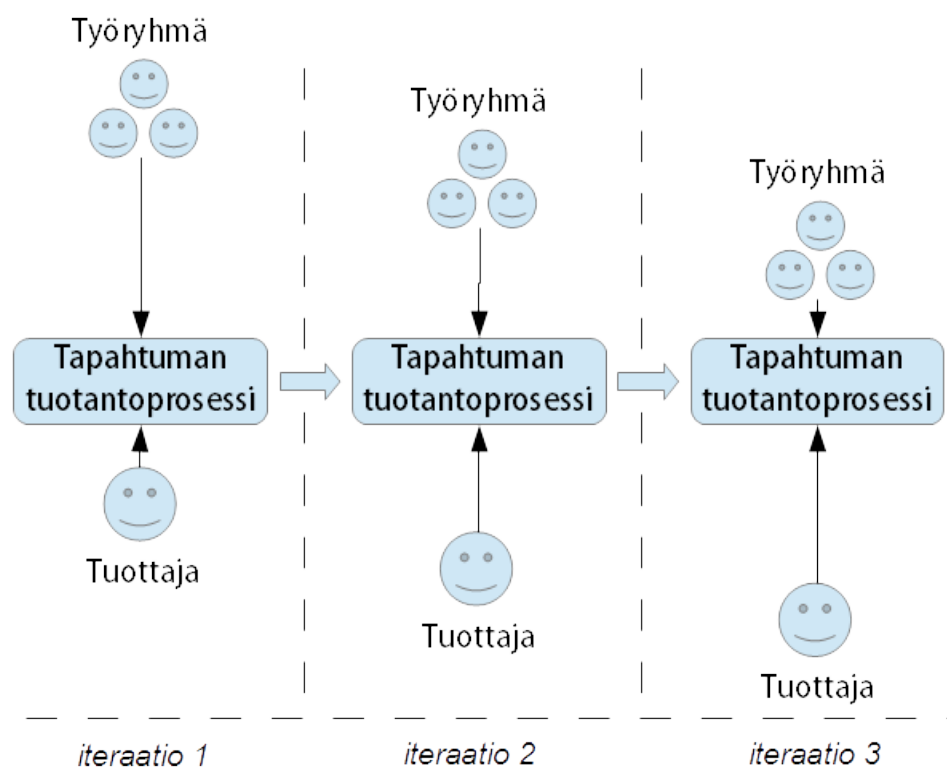
Tuottajien lievä ylityöllistyneisyys heijastuu nuorten vastauksiin. Tuottajien apu koettiin todella tärkeäksi, mutta useat ryhmät valittivat sitä, että tuottajilla ei aina ollut tarpeeksi aikaa heille, tai asioiden selvittäminen lykkääntyi tuottajan kiireiden takia.

Yllättäen ehdotus työtodistuksien tai muiden tunnustuksien myöntämisestä tuli useammalta haastatellulta. Nuoret kokevat tapahtumatuotannollisen työn niin merkitykselliseksi, että haluaisivat siitä jonkinlaisen virallisen tunnustuksen.

6 Pohdintaa

Kartoitin työssäni kulttuuriareena Glorian yhteisöllisen tapahtumatuotannon mallia. Haastattelujen perusteella on selvää, että nuoret itse kokevat Glorian tuottajan tuen erittäin tärkeäksi heidän tapahtumansa tuotannon tukena. Yleisesti toivotaan, että tuottaja osallistuu aktiivisesti tapahtuman kehitykseen, mutta tietty etäisyys tulee säilyttää, kuten teemahaastattelun purussa nousi esiin.

Koska tapahtumia järjestävät nuorten ryhmät harvoin ovat virallisesti järjestäytyneitä, Glorian tuki tapahtuman talouden järjestämisessä koettiin myös keskeiseksi asiaksi Glorian tarjoamissa palveluissa. Vaikka varsinaisia apurahoja ei nuorille pystytä myöntämään, heille voidaan tarjota tilat, tekniikka sekä henkilökunta ilman erillistä korvausta. Tällöin nuorten kontolle jää ainoastaan ohjelmasisältöön liittyvät kulut, joka on yleensä häviävän pieni menoerä nuorten omista tapahtumissa.

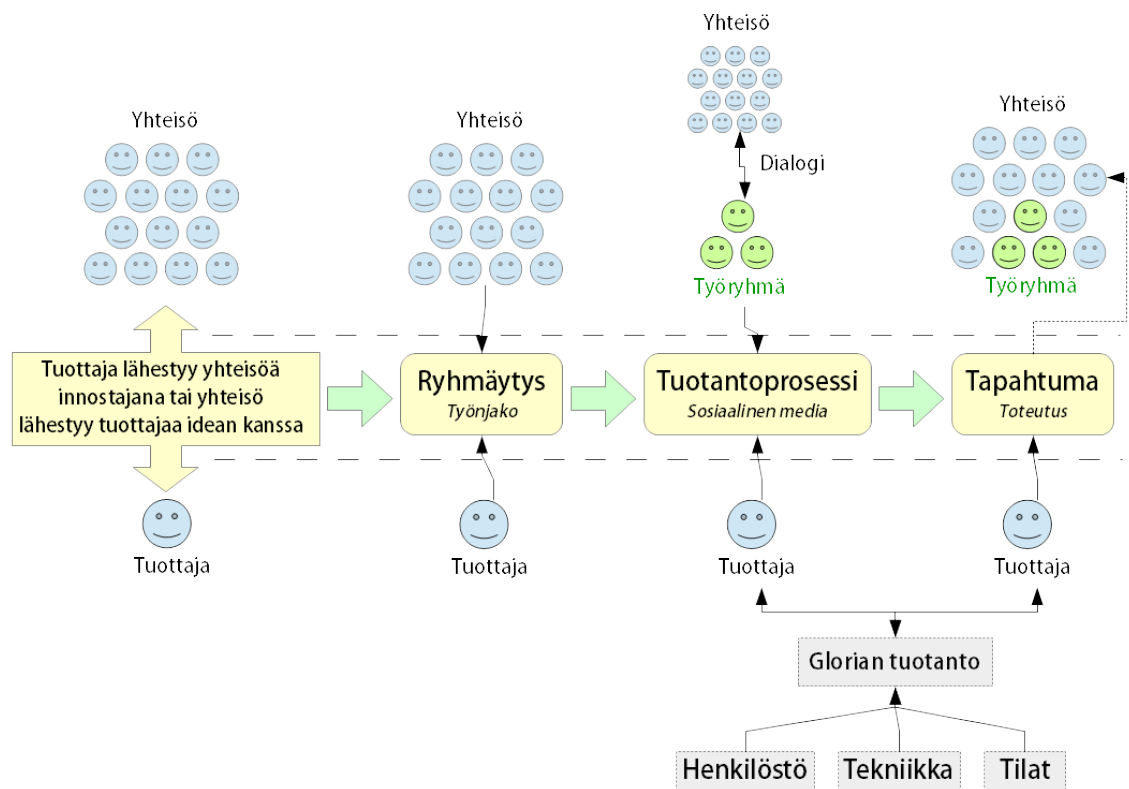

Kuva 9: iteratiivinen malli

Tavoitteena on, että yhteisön tiedot ja taidot tapahtumansa järjestämisen suhteen saadaan sille tasolle, että tuottaja voi jatkossa keskittyä seuraavan ryhmän auttamiseen. Yhteisöllisessä tuotannossa nuorten kanssa pyritään siis iteratiiviseen

kehitysprosessiin, jossa jokaisen toistuvan tapahtuman jälkeen tuottaja erkaantuu hieman enemmän ryhmästä.

Glorian yhteisöllisen tuotannon prosessia tarkastellessa alkaa hahmottua melko suoraviivainen malli, jossa Gloria on tuottajan johdolla tapahtuman vastuullinen järjestäjä, mutta nuoret on osallistettu kaikkiin tuotannon osa-alueisiin. Teoriaosuudessa viitattu sosiokulttuurinen innostaminen on vahvasti läsnä tuottajan työssä kun hän aktivoi ja opastaa nuoria tapahtumansa tuotannossa. Jos tuottajan roolia katsotaan Jean Claude Gilletin innostajan kolmijaon (tekninen tuotantotehtävä, helpottaminen ja välittäjänä toimiminen, valaistuminen) näkökulmasta, voidaan todeta että Glorian yhteisöllisissä tuotannoissa tuottaja liikkuu vahvasti kahdella ensimmäisellä. Lisäksi vakiintunut malli, jossa tapahtumista pyritään tekemään vuosittain toistuvia tuottajan osuuden vähentyessä, noudattaa innostamisen suuntaviivoja.

Kuva 10: Työssä kartoitettu yhteisöllisen tapahtumatuotannon prosessi

Olen kuvannut yhteisöllisen tapahtumatuotannon mallia samantyyppisellä graafilla kuin blueprinting-menetelmässä käytetään palveluprosessin kuvaamiseen. Tapahtuman tuotanto etenee vaaka-akselilla, ja asiakasrajapinnan sijaan kontaktipintana on tapahtuman tuotanto. Tuottajan takana on paljon sellaisia Glorian sisäisen tuotannon prosesseja, jotka eivät varsinaisesti näy nuorille, ellei kyseessä ole sen verran kokenut ryhmä, että heidät voidaan osallistaa esimerkiksi teknisen toteutuksen suunnitteluun.

Tapahtuman tuotanto lähtee käyntiin ideasta, joka tulee joko nuorilta tuottajalle, tai joissakin tapauksissa tuottajalta nuorille. Tällaisissa tapauksissa on yleensä ollut kysyntää jollekin tietylle tapahtumalle, mutta ei tarpeeksi uskallusta lähteä järjestämään. Tällöin Glorian tuottajan tuki ja aktivoiva kontaktin ottaminen on se kipinä, joka saa prosessin käyntiin, kun nuorten ei tarvitse murehtia taloudellisia vastuita. Tavoitteena kuitenkin on, että Glorian toiminta olisi niin tunnettua, että tuottajien ei tarvitsisi enää lähestyä nuorten ryhmiä, vaan kaikki tapahtumat tulisivat nuorten omasta aloitteesta.

Sosiaalinen media on mukana vahvasti tapahtumien tuotannossa, ja se on yleisesti ottaen mahdollistanut näiden löyhien harraste-, ilmiö- tai taiteenlajikeskeisten uusyhteisöjen syntymisen kuten teoriaosuudessa tuotiin esiin. Yhteisöllisen viestinnän alusta mahdollistaa tuottajan osallistumisen tapahtuman suunnitteluun, jolloin pahimmat sudenkuopat saadaan vältettyä jo suunnitteluvaiheessa. Lisäksi haastatteluissa nousi esiin kollaboratiivisten dokumenttipalveluiden (mm. Google Docs, Dropbox) käyttö tapahtuman työstämisessä, jolloin toiminta on läpinäkyvää ja sietää mahdolliset muutokset tapahtuman organisaatiossa.

Vastausten perusteella kaikki nuorten ryhmät käyttävät facebookia viestintäalustana. Siellä suunnittelu tapahtuu keskustelunomaisesti yleensä suljetussa ryhmässä, jossa tuottaja on myös mukana. Jotkin ryhmistä olivat kokeilleet varsinaisia projektinhallintasovelluksia mutta ne oli koettu raskaiksi ja vaikeiksi käyttää.

"Se on sellanen ongelma minkä mä koen tässä nuorten toiminnassa, just se vastuun jako. Periaatteessa ei Gloria voi olla sillai et okei sä teet tätä ja tätä, mut voi sanoa et tehkää työryhmän jako kuka tekee mitä. Ja [tuottaja] sano mulle kerran näin, mikä auttoi ihan sikana, sillai vähän vinkkas siihen suuntaan." -Mies 19 v.

Ryhmien työnjako on yleensä tehty alustavasti samalla kun kommunikaatioalustaa on luotu. Näin suunnitteluprosessi pääsee heti käyntiin, ja nuoret voivat kukin keskittyä omaan vastuualueeseensa ison paketin ollessa tuottajan käsissä.

"No silloin aluksihan siinä tartti vähän jonku auktoriteetin, ku silloin ku me järjestettiin ekaa tapahtumaa nii kukaan ei ollu pomo, siks siihen tarvii semmosen. Mut nyt kun on ite ottanu semmosen roolin ni se on hyvä että [tuottaja] on vähän niinku taka-alalla." - Nainen 24 v.

Vastauksissa nousee esille erityisesti ensikertalaisten selkeä tarve tuottajan osuudelle ryhmäyttämisessä ja roolien jaossa. Useampia tapahtumia tehneillä nuorilla taas on selkeästi jo halua ja kykyä tehdä enemmän itsenäistä työtä.

Selvänä trendinä esiintyy myös ymmärrys siitä, että tapahtumaa tehdään omalle yhteisölle. Työryhmä on dialogissa yhteisönsä kanssa tuotantovaiheessa, tuoden sieltä ohjelmaideoita sekä lisää halukkaita tapahtuman järjestäjiä.

Malli kuitenkin nojaa siihen, että tuottaja ehtii tehdä pitkäjänteistä työtä nuorten ryhmien kanssa, joka ei nykyisessä resurssipulassa aina onnistu. Glorialle tarvittaisiin yksi tuottaja lisää joka keskittyisi pelkästään nuorten tuotantojen pyörittämiseen, koska nykyisellään he joutuvat työskentelemään pääasiallisesti "maksavien" asiakkaiden kanssa eikä aikaa välttämättä jää nuorten ryhmien ohjaamiseen. Yhdistelmä innostavaa tuottajaa ja nuoriso-ohjaajaa olisi ihanteellinen henkilö nuorten tuotantoja mentoroimaan.

On harmillista, että kaupalliset tuotannot saavat etusijan tuottajien aikaresursseista Nuorisoasiainkeskuksen asettaman tulostavoitteen takia, sillä talo on kuitenkin olemassa nuorten tapahtumia varten. Yhteisöllinen tapahtumatuotanto on toimintana ihanteellista Glorian tapaiselle nuorten kulttuuriareenalle, joka painottaa osallisuutta ja kulttuurista demokratiaa. Se vastaa nuorten tarpeeseen tulla kuulluksi, ja antaa heille lisäksi konkreettista kokemusta tapahtumien järjestämisestä, markkinoinnista ja projektinhallinnasta. Tätä mallia tulisi ehdottomasti tukea sekä kehittää myös jatkossa.

7 Lähteet

- Aro, J. 2011. Yhteisöllisyys ja sosiaalinen side. Teoksessa Yksilöllinen yhteisöllisyys – avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampereen Yliopistopaino.
- Bitner, M. J., Ostrom A., Morgan F. 2007. Service Blueprinting: A Practical Technique for Service Innovation. <https://noppa.aalto.fi/noppa/kurssi/tu-22.1335/materiaali/TU-22_1335_bitner_et_al...2008.pdf> (Luettu 28.4.2014)
- European Network of Animation. 2007. Animation. Nettimateriaalit. Saatavuus: <<http://enoa.ro/home/animation/>> (Luettu 14.4.2014)
- Hirsjärvi, S. Ja Hurme, H. 1993. Teema-haastattelu. Helsinki: Yliopistopaino
- Hirsjärvi, S. Ja Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu – temahaastattelun teoria ja käytännöt. Helsinki: Yliopistopaino
- Isokangas, A. ja Vassinen, R. 2010. Digitaalinen jalanjälki. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy
- Kangaspunta, S. (toim.) 2011. Yksilöllinen yhteisöllisyys – avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampereen Yliopistopaino
- Kinnunen, P., Penttilä L., Rantala J., Salonen K., Tervo, T. 2003. Innostuskirja. Nyt. Vantaa: Opintokeskus Kansalaisfoorumi
- Kuukasjärvi, M. 2010. Kasvatus, opetus ja oppiminen. Ammatillisen opettajakorkeakoulun oppimateriaaleja. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Saatavuus: <http://oppimateriaalit.jamk.fi/kasvatus_opetus/kasvatuksen-kasite/formaali-informaali-ja-nonformaali-kasvatus/> (Luettu 17.3.2014)
- Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Vastapaino
- Kulttuuriareena Gloria 2014. Yleistä tietoa Gloriasta. Saatavuus: <<http://nk.hel.fi/gloria/yleista.html>>
- Nuorisolaki 2006 2 §. Saatavuus: <<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>> (Luettu 17.3.2014)
- Ojasalo, K., Moilanen T., Ritalahti J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Helsinki: WSOYpro
- Quintana, J.M. 1993. Los ambitos profesionales de la animación. Madrid: Narcea
- Räsänen, H. Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät. Saatavuus: <http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/koulutus/Ylempi_AMK_tutkinto/kudos/menetelmat/4_Kvalitatiiviset_tutkimusmenetelmaet.pdf> (Luettu 17.3.2014)

Saaranen-Kauppinen, A. ja Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.

Saatavuus: <<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>> (Luettu 17.3.2014)

Saastamoinen, M. 2011. Intensiivistyvä yksilöllistyminen ja sosiaalisuuden muuttuvat muodot. Teoksessa Yksilöllinen yhteisöllisyys – avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampereen Yliopistopaino.

Vanhala, T. 2005. Kyselylomakkeet käytettävyytutkimuksessa. Ovaska, S., Aula, A. & Majaranta, P. (toim.)

Saatavuus: <<http://www.cs.uta.fi/usabsem/luvut/2-Vanhala.pdf>> (Luettu 17.3.2014)

Ventosa, V. 1993. Fuentes de la Animación Sociocultural en Europa. Madrid: Editorial Popular

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy

Teemahaastattelun runko

Työryhmän rakenne ja ryhmäytys / tuotannon startti

- Kuinka työryhmä muodostui?
- Osallistuiko tuottaja tarpeeksi ryhmän muodostamiseen – tarvitseeko mielestäsi?

Sosiaalisen median alustat keskusteluun ja tapahtuman tuotantoon

- Mitä alustoja käytitte keskustelussa?
- Mitä alustoja oli käytössä tapahtuman suunnittelussa (projektinhallinta), jos eri kuin yllä?
- Olivatko nämä riittäviä tapahtuman järjestämiseen?

Glorian tarjoamat palvelut tapahtuman tuotannossa

- Miten koitte glorian tarjoamat palvelut tapahtumaa tehdessä, tarjottiinko niitä tarpeeksi
- Olivatko palvelut tarpeellisia teille?
- Mitä palveluita voitaisiin vielä tarjota?

Tuottajan rooli ja asema yhteisöllisessä tapahtumatuotannossa

- Oliko tuottaja tarpeeksi lähellä/kaukana tapahtumaa järjestäessä?
- Onko tuottajan parempi olla työryhmän jäsen vai ryhmän ulkopuolinen toimija?

Prosessin purku ja jatko?

- Käytiinkö tapahtuman jälkipyykkiä tarpeeksi läpi, palautetta ja kehitysehdotuksia?

Haastatellut nuoret:

- Mies 19 v.
- Nainen 17 v.
- Nainen 24 v.
- Nainen 21 v.
- Nainen 18 v
- Nainen 23 v.
- Mies 26 v.
- Mies 24 v.
- Mies 25 v.
- Mies 18 v.

Nuoret ovat kaikki osallistuneet vähintään yhteen Glorian yhteisölliseen tapahtumatuotantoon, osa useampiin. En katso aiheelliseksi tuoda haastateltavia nimillään esiin koska kyseessä on nuorisotyön kohderyhmä, ja haastateltavat osittain alaikäisiä.

Kysely

Ikäsi? *

Tapahtuma jota olit mukana tekemässä? *

Myös esiintyminen ja muu osallistuminen lasketaan

Roolisi tapahtumassa? *

Mikä oli hommasi tapahtumaa järjestäessä tai sen aikana? Esim. graafikko tai esiintyjä tms

Oliko glorian toiminta sinulle tuttua jo ennen kuin olit mukana järjestämässä tapahtumaasi? *

- Kyllä
 Ei

Kuinka paljon koet että sinun osuudellasi oli merkitystä tapahtuman toteutuksessa? *

Jos osallistuit vain tapahtumapäivänä, vastaa siltä pohjalta

1 2 3 4 5

Ei juuri yhtään Todella paljon

Kuinka onnistunut tapahtumanne mielestäsi oli? *

1 2 3 4 5

Täysin epäonnistunut Erittäin onnistunut

Missä sosiaalisen median palvelussa tapahtumanne suunnittelu pääasiassa tapahtui? *

Jos suunnittelua tapahtui useammassa palvelussa, voit ruksia useampia. Viimeiseen laatikkoon voit kirjoittaa jos käyttämäänne palvelua tai verkkoa ei ole mainittuna.

- Facebook-ryhmä
 Oma foorumi
 Tumblr
 Ire-galleria
 irc (esim ircnet, quakenet)
 En osallistunut keskusteluun netissä etukäteen ollenkaan
 Other:

Anna kouluarvosana (4-10) ryhmänne sisäiselle kommunikaatiolle tapahtumaa järjestäessä?

Eli kuinka hyvin keskustelu sujui, saiko kysymyksiin vastauksia yms. Huom. siis jos osallistuit järjestelyihin, vain tapahtumassa työskennelleiden ei tarvitse vastata tähän.

Jos ryhmän kommunikaatiossa tapahtumaa järjestäessä oli jotain parantamisen varaa, miten olisit parantanut tilannetta?

Jos tapahtuman järjestäjäporukan kommunikaatiossa ei mielestäsi ollut moittimista, ei tarvitse vastata mitään tähän.

Mielipiteesi Glorian tuottajan osallisuudesta tapahtuman suunnitteluun

Jos osallistuit vain tapahtumapäivänä, ei tarvitse vastata tähän.

- Osallistui aivan liian vähän
- Osallistui hieman liian vähän
- Osallistui tarpeeksi
- Osallistui hieman liikaa
- Osallistui aivan liikaa
- Kuka se sellainen on?

Jos Glorian tuottaja osallistui mielestäsi liikaa tai liian vähän tapahtuman suunnitteluun, missä mentiin mönkään ja mitä voitaisiin tehdä paremmin ensi kerralla?**Tuleeko mieleen jotain sellaisia palveluita tai asioita joita Gloria voisi tarjota tapahtumia järjestäville ryhmille työtä helpottamaan?**

Nykyään tarjotaan esim: flyer / julistetulostusta, nettisivujen kanssa apua, tapahtumien videointia...

Jos tapahtumanne järjestettäisiin uudestaan Glorialla, olisitko kiinnostunut olemaan mukana tekemässä sitä? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Jos olisit mukana järjestämässä seuraavaa tapahtumaa, haluaisitko:

- Enemmän vastuuta
- Yhtä paljon vastuuta
- Vähemmän vastuuta
- En osaa sanoa